

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

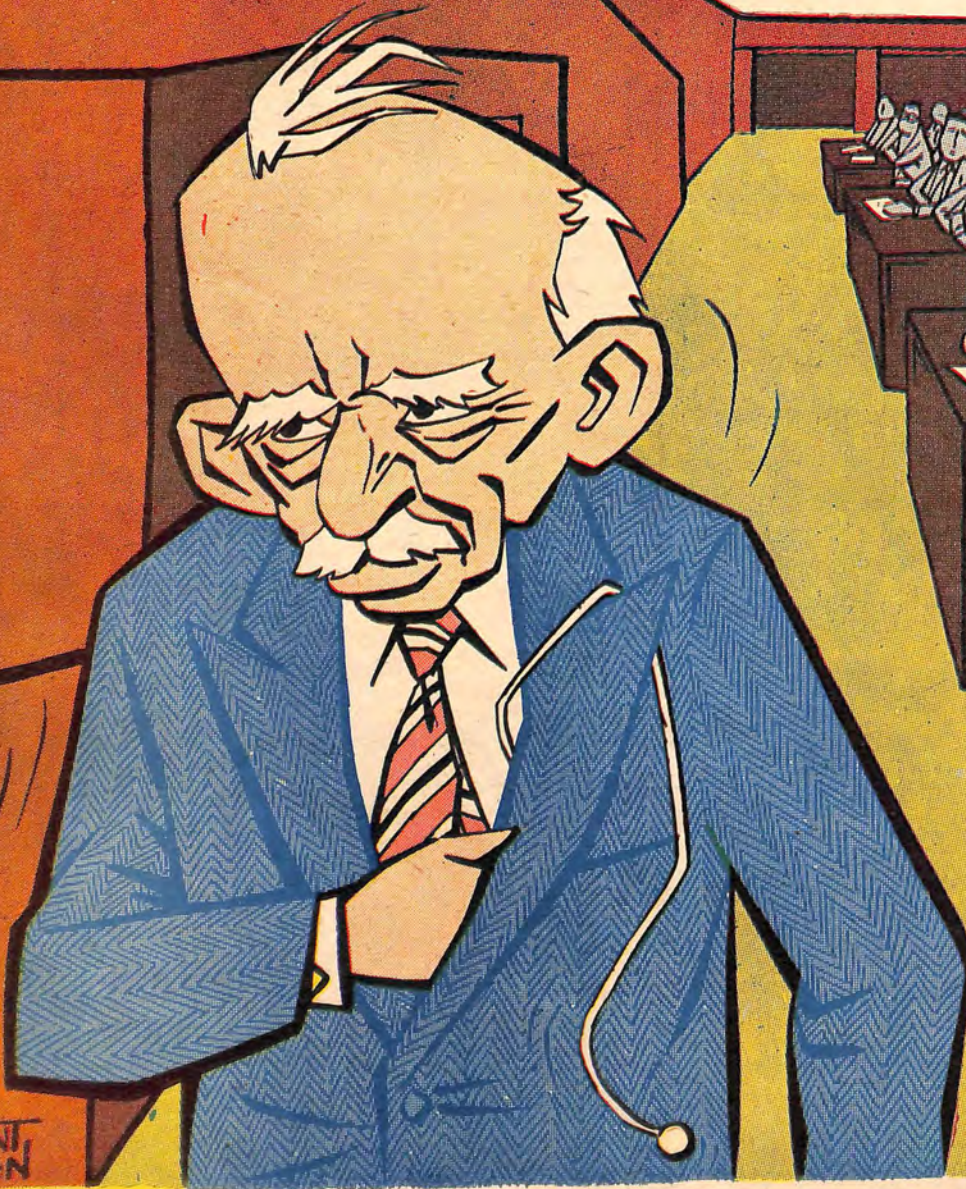
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akkaba

«Dış politika üstüne açılan konuşmada, Nihat Erim kürsüye çıkarken, İnönü salonu terketti.»
-Gazeteler-

- İnönü Nihat Erim'e selâm vermiyor mu ?
- Ne selâmı? Baksana, kulak bile vermiyor!

BİLENT
SEREN

PİVALE ^{ye}
Alan
Memnun..

**Satan
Memnun**

**PİVALE
MAKARNASI**

NEVZAT

Ak. 18

*Yurdun ve Dünyanın
Dört Bucuğunda*

Reklâmlarınız için

En Geniş Reklâmcılık Örgütü

Basın ilân Kurumu

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No: 1
İstanbul

Telefon: 22 43 84 — 22 43 85
Telgraf Adresi: BASIN KURUMU

Şubeler :

İstanbul
Ankara
İzmir
Adana
Bursa
Diyarbakır
Erzurum
Eskişehir
Konya
Zonguldak

Dış Muhabirler

A. B. D.	İsveç
Almanya (Federal)	İsviçre
Almanya (Demokratik)	İtalya
Avusturya	Japonya
Avustralya	Lübnan
Belçika	Macaristan
Bulgaristan	Norveç
Çekoslovakya	Pakistan
Danimarka	Polonya
Fransa	Portekiz
Hollanda	Romanya
İngiltere	Yugoslavya
İspanya	Yunanistan
İsrail	

Basın - 22252 - 19

KAZOVA ⁿⁱⁿ

Sis ^{perlon}
60 denye

Radar Reklam - 32

Çorapları
hususiyeti
itibariyle
en iyi en
ekonomik
çoraplardır.

Türkiyede
taklidi
yapılamıyan
60 DENYE
KAZOVA
SİS
çorapları
Liseli
Üniversiteli
ve bütün
Çalışan
Hanımların
emrindedir.

Kazova

Giyimde zerafet yaratır

Mamullerimizi Kazova Mağazalarından
ve Büyük Tuhafiyecilerden İsrarla Arayınız

İlançılık - 9553 - 20

KLOROFİLLİ Mental TABLETLERİ

Soğan, sarımsak ve rutün kokuları ile ağız ve vücuttan
intişar eden nahos kokuları izale eder.
Ağızda eritilen tabletlar lâtif bir rayiha bırakır.

Ak. 21

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :

Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :

Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Ümit Yaşar Oğuzcan, Ni-met Arzik, Necdet Riştü, Hüseyin Korkmazgil, Burhan Esen, Yaşar Özen, Kenan Akıncı.

ÇEVİRGEN AİLESİ :

Vâ - Nû, Semiramis Ay-dınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :

Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Semih Balci-oğlu, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ.

Yazı işlerini fiilen idare eden :

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :

Ercan Matbaası

Kapak baskısı :

Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Flatu : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10

Daire : 3.

Telefon : 22 18 11

İLAN FIATI :

Kapak içi, santim 20 il-ra, iç sayfalar 30 liradır.

Cilt : 3 - Sayı : 78

24 Ocak 1963

YIL : 41

Bu gazete Basın ahlâk Yasasına uymayı taah-hüt etmiştir.

Akbaba

TÜRKÇEMİZ

MİLLİYET gazetesinin sayfaları-na şekil veren, şekil verdiği sayfaları mânâ veren Abdi İpekçi'yi tanırız. O, seyahat edebiyatımıza çeşni katmış bir yazardır. Röportaj edebiyatımıza duygu ve düşünce üstünlüğünü katmış bir gazetecidir. Ama altından imzasını sildiği «Yorum» ların da gizli kalemi onun elindedir.

Geçen pazartesi akşamı, yine onun tertiplelediği bir radyo konuşmasında, üç kişi, türkçemizin gidişini tartıştık: Sağ cenah, Refi Cevad Ulunay'dı. Sol kanat, gencimsi bir doçent: Nermi Uygur. İki ateş arasında da ben!

Radyonun yayını biter bitmez çalmaya başlayan telefonun zili iki buçuk saat sonra sustu. Anladım ki, türkçemiz, günün ana konusu ve her vatandaşın büyük düşüncesi, büyük derdidir.

Öyleyse, defterimdeki bütün notlar «türkçemiz» den sonraya kalsın.

Dil nedir?.. İnsanların, gönül ve kafa birliğine varmaları için bir yazışma, bir konuşma, bir tartışma vasıtası...

Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasıyla Osmanlılık ve osmanlıca da kalmayınca, kendi kendimizi aramaya, kendi kendimizi bulmaya başladık. Artık, yeni bir sezişle, yeni bir anlayışla, herşey gibi, edebiyat da halk içindi.

İşte, Ziya Gökalp'ın açtığı milliyetçilik bayrağı altında toplananlar, bütün çabalarını bu uğurda harca-

dılar. Artık, şairlerin, romancıların kaleminde «hurşit» yoktu, «şemsa» yoktu, «âfitab» yoktu. Yalnız «güneş» vardı.

Ama bizim dilimizde ve kalemimizde tıpkı Osmanlı edibinin «ah-ker» i gibi, öztürkçecilerin «od» u da yoktu. «Ateş» vardı yalnız.

Biliriz: Ateş, türkçe değil, farsçadır. Ama İranlıların «ateş» inde, Türkün «ateş» inde olmayan bir met, bir çekiş de vardır: Benim dilimdeki «ateş» e, o «âteş» der!

Bu kelime, benim konuşmamdaki âhengi almış, benim kelimem olmuştur artık. Sanatçının kaleminde, halkın ağzında bütün sıcaklığıyla yaşıyor. Atasözlerimize girmiş, dillimize yerleşmiştir: «Ateş bacayı sardı» deriz. «Ateş olmayan yerden duman çıkmaz» deriz. «Ateşli genç» deriz. «Avuçları ateş içinde» deriz. «Ateşi yükseldi, ateşi düştü» deriz. «Ateş açtı, ateş etti, iki ateş arasında kaldı» deriz.

Buradaki ateşlerden hangisinin yerine dil ırkçısının «od» unu koyar da gülünç olmayız acaba?..

«Odlu genç» diyebilir miyiz?.. «Avuçları od içinde» diyebilir miyiz?.. «Odu yükseldi, od açtı, iki od arasında kaldı» diyebilir miyiz?..

Belki «Eveeet» diyenler çıkar. Ama o zaman Sağlık Bakanlığında da yeni bir iş çıkar: Bakırköy hastahanesine bir de «Dil pavyonu» ilâve etmek!

Dilde ırkçılığı biraz daha ileri götürürsek içtiğimiz «su» ya bile yeni

bir ad bulmak zorunda kalacağımızı düşündünüz mü hiç?.. Çünkü «su» da çince dir!

Daha acısı, daha korkuncu var: Lûgat-i Naci'ye, Kamus-u Türkî'ye bakınız, Türk'ün çoğulu «etrak» dır, Divân-ı Türkî, Edebiyat-ı Türkiye, Türkiyat diyoruz. Yamındaki işarete göre kelime arapça!

Ne yapacağız şimdi?.. Eger «Türk» bile öztürkçe bir söz değilse milletimize yeni isim mi arayacağız?..

Dil, kalemlerden süzülür her gün arınıyordu. Tertemiz, ıslıl ıslıl bir türkçemiz vardı. Ama İmparatorluğun konak dili ile sokak dili arasındaki uçurum, bugün bambaşka bir çaba, sakar bir tutumla yeniden insanlarımızın arasını açmakta, ana ile kızı, baba ile oğlu anlaşmazlıklar içinde bunalmaktadır.

Atatürk, bu konuda bir ara kendisini yanlış yola yönelttiklerini o eşsiz sezisiyle anlamış ve «güneş dil teorisi» ile dili, sapıtılan çıkmazdan kurtarmıştı.

Bugün, yine o özcüler-uydurmacılar tutumunu benimseyenler, millet bütünlüğünün temeli olan dil bütünlüğünü yıkmaya, bizi, birbirimizle konuşamaz, anlaşamaz duruma getirmeğe çabalamaktadırlar.

Sol kanadın karşısında yer alan sağ cenaha gelince, bu dünyada, kendisinin konuşabileceği, kavuklu mezar taşlarından başka kimse kalmadığını haber vermekle yetinirim.

Yusuf Ziya ORTAÇ

-- Bütün anahtarları denedim, bir türlü iyi işlemiyor!

MÜNCİYE hanım önden yürüyor, arkasından da, elinde yiyecek sepetiyle, kızı Jale gelyordu. Hamamın kapısından içeriye girdikten sonra Münciye hanım sağa sola bakındı. Komşularla bugün için sözleşmişlerdi. Belinden hafifçe kayan peştemalını düzeltti:

— Jale!.. Ben dumandan göremiyorum, dedi. Sen kimseyi görebiliyorsun musun etrafta?..

— Anne, Rasime teyzemin her va-

kit yıkandığı halvettedirler belki. Oraya gidelim...

— Düş öntime öyleyse, benim ayığım kayacak diye korkuyorum.

Kız öne geçti. Tahta kapılardan soldakini açtı. Buğudan göz gözü görmüyordu. Kız birden:

— Anne, gel bu tarafa, dedi... Meserret hanımı teyzem burada.

Münciye hanım onları görünce gülümsedi:

— Ayol nerelerdesiniz kardeş... Hamamın içinde aramadık köşe bırakmadık... Fevziye hanım yok mu?

Meserret hanım, başım sabunlanmış olduğu için gözlerini açamıyordu. Eliyle hamam tasına uzanırken:

— Sen misin Münciye'ciğim?.. Deddi. Ayol nerelerde kaldınız bu saatlere kadar? Jale de geldi mi bari?

— Ben de geldim teyzeciğim.. Buradayım..

— Ayol otursanaymz.. Ben kurnamın başını تنها bulunca, slz gelinceye kadar iki sabun sürüp ilk kirlimi aktıvereyim dedim.

— Aaaa iyi yaptın kardeşim.. Zaten bu hamamın suyu bir ısınyor, bir soğuyor... Şimdi nasıl bari?..

— Fena değil... Daha da kızacakmış. Kapıdaki kadın öyle dedi. Oturun Allasen...

Başına üst üste iki tas su döktü. Islak saçlarını aralayıp gözlerini açtı:

— Sefa geldiniz kardeşim, dedi. Otursana Jale.. Bırak sepetini çu taşın yanına...

Münciye hanım, peştemalının belinden yukarısını açtı. Meserret hanımın karşısına çökerken:

— Kız sen de otur teyzenin yanına... İlk sıftah ıslatma tenini..

Biraz buğuda, kuru kuruya duralım da kirlimiz kabarsın..

Jale, sepetten bir kalıp sabun, hamam kesesi, bir de jilet makinesi çıkardı. Onu görünce Münciye hanım sordu:

— Kız, benim nezafet podurasını da koymuş muydun sepete? dedi.

— Koydum anneciğim, hemem şimdi mi süreceksin..

— Hayır sürmeyeceğim ama, evde unuttun mu diye sordum.

Sonra Meserret hanıma döndü:

— Kardeşim, dedi, biz savunay-

KURNA BAŞINDA!

Adnan Veli

gidemediğimiz için buralara geliyoruz... Ayıptır söylemesi, göbeğimin üzeri de günden güne yağlanıyor. Geçen gün bızım kıza masaj yaptırardım dedim. Bu sefer de içim gıcıklandı. İyisin işallah kardeşciğim...

— Hamdolsun hemşire. Hamama gelince nedense rahat ediyorum. Bir aylık yorgunluğum üzerimden gidiyor...

— Vallahi al benden de o kadar. Hanl imkân olsa, her hafta gelmeli buraya.. Kızın işi olmasa, bugün de geleceğimiz yoktu pek...

— Hayırdır işallah kardeşim, hayırlı bir kısmet mi?..

— Yok hemşire... Bilmem duydun mu?.. Meclise bir madde geliyor-muş... Kızları da yedeksubay olarak askere alacaklarmış... Bizimki asker olacağım diye tutturdu. Ben de «eh, madem bu kadar heves etti, olsun bari» diyerekten razı oldum. Askere gitmeden önce bir hamama gidelim de, kıızı gıcır gıcır yıkayayım dlyerekten kalktık, buraya geldik...

— Ay vallahi bu havadise çok sevindim. Demek şimdi Jalceciğim askere gidiyor?..

— Gidiyor ya... Allah kısmet ederse haftaya şubeye teslim olacak. Üç aylık bir sıkıntısı varmış. Üç ay talim yaptıracaktırmış. Kışlada yatıp kalkacakmış. Silâh atmasını falan da öğrenecek helbet...

— Yaaa, akşamları eve gelmiyecek demek?..

— Yooo, kışlada yatacak.. Kendin anlatsana kız...

— Sen anlatıyorsun ya anneciğim...

— Jale, evlâdım, gözün aydın... Demek artık subay olacaksın... Maşallah yavruma...

— Teyzeciğim, erkekler olduktan sonra, biz ne diye olmalıym?..

— Helbeeet... Vallahi erkeklerden bir kârış geri kalmayız... Bizim neyimiz eksik?.. Yalnız bir şey var...

— Ne var teyzeciğim?..

— Sen geceleri de kışlada kalacağım diyorsun. Kışlada fare filân çıkmaz mı acep?..

— Amaaan teyzeciğim, sen de nereden aklıma getiriyorsun fena fena şeyleri... Bak şimdi vallahi tüyle-diken diken oldu. Ayyyyy, çok korkardım fareden... Allah göstermesin, öyle bir şey olacak olursa. tüfeği müfegi attığım gibi, doğru eve. Her şeye katlanırım ama, fareye dünyada tahammül edemem.

Münciye hanım söze karıştı:

— Kız sen kendini evhama kap-tırma... Fare ne arar kışlada. Zaten sen gitmeden önce ben senin boynuna bir tane küçücük en'am takacağım... Hiç bir şeyciklerden korkma. O olduktan sonra... Meserret hanımın kardeşini. Haydi lâfı

değiştirelim de kızın zihnini büsbütün bozulmasın...

— Peki hemşire... Daha ne havadisler var bakalım?..

— Havadisler bildiğin gibi kardeş... Biliyorsun Osman Bölükbaşı ailesiyle barıştı...

— Onu biliyorum.

— Fuat Sirmen'in de evlendiğini duymuşsundur...

— Onu da duyduk ya...

— Yüksel Menderesin evlendiğini

de duydun mu?..

— Aaaaa, duymaz olur muyum?.. Bakkal Musa efendi kapı kapı dolaşıp herkese müjdeyi verdi... Hem de, onun demesine göre Evliya nikâhıyla nikâhlanmışlar...

— Nasıl oluyormuş bu evliya nikâhı?..

— Evliya süâlesinden gelenler evlendikleri zaman, doğacak çocuklarının ilk idrarını, üzerine dışı kedi çıkmamış incir ağacının dalında bir gece dinlendirdikten sonra, içine fesllyan otu karıştırıp bir fincan lohusa serbetinin içine bir damla damlatıp misafirlere verdikleri takdirde, bunu içen de, yedi senelik yetim seyyesinden kurtulmuş. Nikâhın büyüklüğü oradan geliyor..

— Bak vallahi hiç bunu duymamıştım. Cenabı Allah ikisini de bir yastıkta kocatsın...

— Âmiin kardeşim...

Münciye hanım Jale'ye döndü:

— Kız maymun... Biz böyle mübarek şeyler konuşurken cilet makinasını bırak elinden... Her şeyin bir zamanı var... Hamama gelip de çarpılıp gıtmıyelim...

— Amaaaan anne, sen insanı, askere bile temiz temiz yollamıyacaksın.

— Aaaa, rezillik söylediği lâfa bak. Kız sen askere mi gidiyorsun, yoksa Çanakkale Şehitleri için Kadeş vapuruna mı gidiyorsun?..

Meserret hanım araya girdi:

— Annesi, kusura bakma, cahil çocuk.. Sonra sonra anlar dünyayı. Sen şimdi onu bırak da, İclâl hanımı gördün mü, onu söyle...

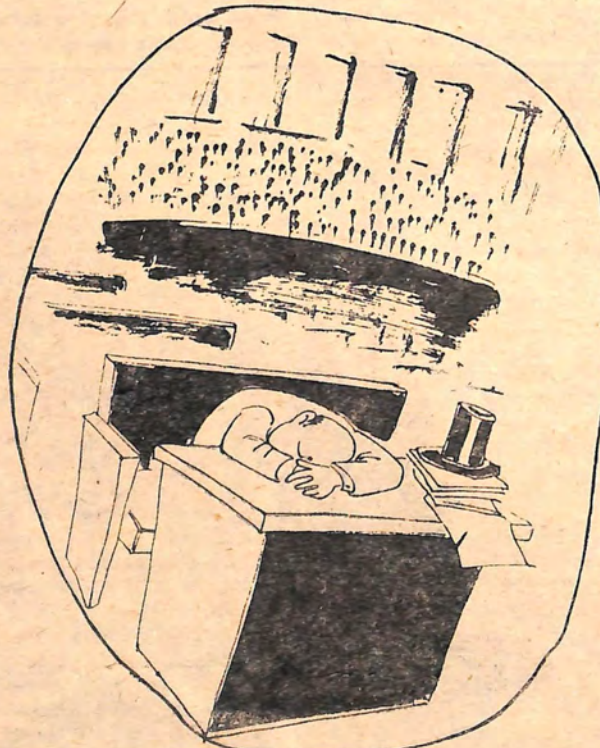
— Yooo, çoktandır gördüğüm yok...

— Onda asıl havadisler... Kocası iyi yerden duyuyormuş... İclâl hanımın demesine göre, Göksel Arsoy, bu ayın sonunda Karadeniz tarafına seyahate çıkıyormuş. Trabzona, Giresuna, Zonguldağa, Samsuna gidecekmış... Şimdiden kız mekteplerine haber gitmiş, hazırlıklara başlamışlar.

— Şimdiki kızlar da adamakıllı azdılar kardeşim..

— Ne yaparsın hemşireciğim, zamaneye uyuyorlar. Dur daha bit-

T. B. M. Meclisinde bir milletvekili uyudu. (Gazeteler)

«Ucuş etmek!»

medi, daha başka havadislerim de var...

— Anlat Allah'a anlat... İn-
sa... anlattıkça açılır.

— Şeyi duydu mu?..

— Neyi?..

— Bu haber Angara'dan.. Yeni
bir vergi daha çıkıyormuş...

— Ayol yetmedi mi?.. Ne vergisiy-
miş bu?..

— Fıkralık vergisi... Memleket-
e ne kadar fıkara varsa, hepsinden
vergi alınacakmış.

— Hayırdır işallah... Zenginlere
bir şey yok mu bar?..

— Zenginlere senede üç maaş ik-
ramiye çıkıyormuş.

— Öyleyse ne yapıp yapıp zen-
glin olmağa bakmalı... Başka çaresi
yok bu işin, değil mi?..

— Helbettee!.. Bizim tanıdık bir
mepus var, haftaya İstanbul'a ge-
lecekmiş... Bir koşu ona gidip soru-
cağız... «Bizi de zengin yapmanın
çaresi nedir?» diyerekten ondan
akıl damıcağız...

— O bilir mi bakalım?..

— Kardeşim, mepus kısmı zen-
glin olmanın yolunu bilmedikten
sonra kimseler bilemez...

— Amaaan hemşire, şu ölümlü
dünyada, Cenabı Hakka bir can
borcumuz var... Artık başka bir
şey düşünmiye mecalim kalmadı.
Şuracıkta bir sıkımlık ömrüm kal-
mış. Onun da vergisini veriveririm,
ne çıkar?..

Münciye hanım Jalâ'ye döndü:

— Bana bak kız... Hadî bakalım,
benim kırım kabardı. Keseyi eline
al da, geç arkama. Şöyle bir iki
kese vuruver. Benim derim nazık-
tır. Tel şehriyesi gibi çıkar. Onla-
rı atınıyalım da, bu fıkralık ver-
gisi çıkınca, vergi dalresine götürüp
gösteririz. «Bundan sonrası sırf de-
ridir» deriz. İsterlerse deriyi de
yüzüstüner!..

Adnan VELİ

Elbet Deli!

İstanbul Valisi, geçen cuma
Bakırköyüne gitmiş, Akıl Hasta-
hanesine!.. Hayır, hayır, telâş-
lanmayın: Sadece ziyaret için!

Ertesi gün gazetelerde, Akıl
Hastahanesinin ünlü cumhurbaş-
kanıyle yanyana çıkmış fotoğrafla-
rını gördük ve konuştuklarını
okuduk...

Bakırköy Cumhurbaşkanı, say-
ın Niyazi Akı'ya:

— «Rüşvet aldı yürüdü.. Tor-
pilsiz iş yapılmıyor!.. Bunları
hemen önlemeszen seni azlede-
rim!» diye çıkmış.

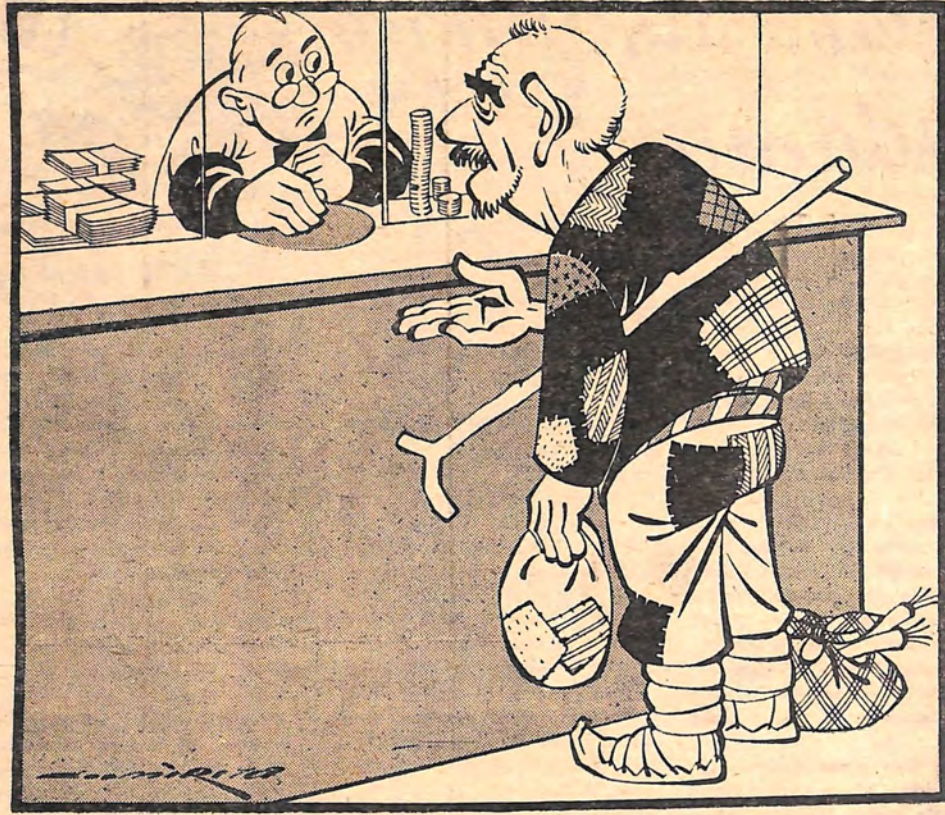
Doğan Nadi, Cumhuriyet'teki
«Bir Dakika» sında soruyor:

— «Bu adamın neresi deli?..»

Öfkeli şikâyetlerine bakılınca
sahiden akıllıya benzeyen cum-
hurbaşkanı elbet tam bir deli-
dir... Neden mi?..

Ayol, rüşvetin alıp yürüdüğü-
nü, torpilsiz iş görülmediğini her-
kes biliyor. Ama ondan başka
söyleyen var mı?

«Köylüler, Ziraat Bankası'na olan borçlarını beş taksitte ödeyecekler.» (Gazeteler)

Köylü — Her taksidi kaç taksitte ödiyeceğiz efendi?..

İdare Meclisi Azalıkları!

Kurulduğu gündenberi, devle-
tin payı olan işletmelerde, İdare
meclisi âzâlıkları tadına doyum
olmaz bir rahat lokmadır.

Eskiden, o ılık, o yumuşak
koltuklara Bakanların muhterem
kayınpederleri, sayın biraderle-
ri, damat beyler, enişte beyler,
emekli amcalar, hiçbir işe yara-
maz dayılar yerleştirilirdi. Hepi-
miz hafızalarımızı yoklayınca
böyle isimler buluruz.

Demokrasiden sonra, bu kol-
tuklar partizan yağmasına uğra-
dı: On kişilik bir Kurul içinde
iki, üç tanecek işten anlar in-
san var idiyse, onlar da yerlerini
Ocak Başkanlarına, Bucak Baş-
kanlarına, eli bayraklı parti yağ-
macılarına kaptırdılar

Şimdi, son günlerde durum
nasıldır, bilmiyorduk.

Geçen hafta, Dünya gazetesi,
öfkeli bir dille okurların ibret
gözüne uzun bir liste sundu.

Biz bunlardan, yalnız İş Ban-
kasına alt —kulağımıza yabancı
gelmeyen— birkaç isim üstünde
duracağız. Hemen söyleyelim ki,
bu sayacağımız isimlerle, ancak
karşılaştıkça selâmlaşacak kadar
tanışıklığımız vardır.

1 — İdare Meclisi Başkanı Cev-
det Gölet:

Mesleği bankacılık. Bu yolda
kademe kademe yükselmiş. Bir
süre Emlâk ve Kredi Bankası
Umum Müdürü olduğunu işitmiş-
tik. Sonra, Ziraat Bankası U-
mum Müdürü oldu. Galiba bir
dönem milletvekilli seçildi. Bil-
gisi yerinde, görgüsü yerinde, a-
dına toz konmamış bir insan...
Ne o, Halk Partili imiş!.. Suça
bakınız!

2 — Cahit Zamangil: Yüksek
tahsilini Fransa'da tamamlamış
sahici bir aydınımız... Bir ara
Dış Ticaret Dalresi Reisiydi. Bir
ara Toprak Ofisi Umum Müdü-
rü oldu. Bir ara Ticaret Bakan-
lığı Müsteşarlığını bilgiyle, yet-
kiyle, başarıyla yürüttü. Trab-
zondan mebus seçtiler. Büyük
Millet Meclisinde dalına inancını
savundu... Sonra?.. Sonra efen-
dim bunca büyük işler başında
saç ağartan bu adam ne oldu
bilir misiniz...

Yaşayabilmek, günlük nafa-
kasını sağlayabilmek için Ankara'da
küçük bir kitapçı dükkanı
açtı, çocuklara kalem, kâğıt sa-
tarak, yıllarını, kımseye boyun
eğmeden geçirdi!

Bunun da tefe konacak bir
tek suçu var: C.H.P. li olmak!

3 — Esat Tekel: Adı her ay-
dının ezberinde bir yazar. Bir
maliyece. Bir hoca... Maliye Ba-
kanlığında yıllarca umum mü-
dürlikler yapmış, Tetkik Heyeti
Başkanlığında bulunmuş, Müs-
teşarlık etmiş, milletvekilli seçil-
miş, sayılı değerlerimizden biri...
Suç, aynı suç!

4 — Enver Gürelli... En genç,
en güzel yaşında Ticaret Bakan-
lığını elinin tersiyle itirmiş bir
karakter adamı... Övecek keli-
me bulamadığım pırl pırl, leke-
siz bir tektaş!

Suç mu?.. Daha ne olsun:
C.H.P. li!

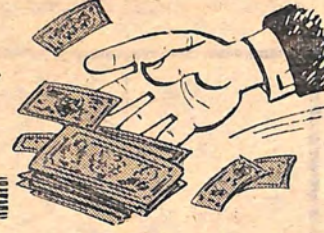
Bunlar, bu adamlar, bir idare
meclisi âzâlığı için, ellerinde di-
lekçe, parti merkezî kapısında
bekliyecek yavaşmalar değildir.
Tam tersine, böyle bir hizmeti
kabul etmeleri için kendi kapıla-
rı çalınacak, rica edilecek, sayı-
sı az, seçkin kişilerdir.

Her parti, kendi kadrosunda
böyle değerler toplamakla övü-
nür ancak...

Ne dersiniz Falih Rıfkı üsta-
dım?

Ben Müslüman Adamım!

KEMAN AKINO

BEN müslüman adamım kardeşim. Bir ayakkabı tamircisiyim alt tarafı ama, kimsenin beş kuruşluk hakkını yememişimdir bugüne kadar..

Kendimi bildim bileli her gün beş vakit namazımı kılarım. Üç aylar boyunca orucumu tutarım.. Efendime söyleyim, zekâtımı da veririm.. Bir hacca gidemedim, o da bizim gibi vakti olmayana caiz değil zaten...

Öyleyken, geldik geldik de bu yıl şeytana uyduk. Ama asıl suç bizim Müslim efendide... Müslim Efendi yanılttı beni. Ben ona dedim; «Düpedüz kumar bu Müslim Efendi, galpten kazanç ummak...» O:

«Yok» dedi. «Sen de kazanç ummayıverirsin, kumar olmaz.»

«O zaman israf olur, israf haramdır.»

«Yoo... Öyle yanlış düşünme. Hükümet fıkraasına zekâttır diyerek vereceksin parayı. Bizim hükümete varını yoğunu versen israf sayılmaz.»

Sözün kısıası, allem etti, kallem etti kandırdı beni. Tuttuk bir yılbaşı bileti aldık..

Şeytanın aylak zamanıymış, çıkıvermesin mi elli bin lira... Ha ne yaparsın şimdi? Doğru gittim Müslim Efendiye:

— Müslim Efendi, ben bu parayı almam...

— Canım, nasıl almazmışsın? Allah senin doğruluğunu görmüş, mukâfat vermek için bu piyangoyu sebeb kılmış. Bu bir takdir-i ilâhî de-

mektir Veysel Efendi. Ne demek? Takdir-i ilâhiye karşı mı geliyor-sun yani? Aman Veysel Efendi, dikkat et... Ve bilkaderi hayrihi ve şerrihi minallahüteâlâ... Yaa...

Hasıllı gene kandırdı beni. Diyecek söz bulamadım. Gittik parayı aldık.

Ertesi gün gene dükkânımı açtım, çalışmağa başladım. Paranın kuruşuna el sürecek cesaretim yok. Benimseyemiyorum bir türlü. Attım çekmeceye hepsini, duruyor.

İki ayakkabıya pençe vurduktan sonra çekici bir yana bırakıp düşüncelere dalmıştım, komşu terzinin çırağı girdi kapıdan. Elinde iki parça olmuş bir makas var.

— Veysel amca...

— Ee?

— Bu makası ben kendime diyerekten aldıldım birinden. Sizin Osman geçen gün düşürdü bunu. Bak n'oldu makas...

Osman dediği benim çocuk. On yaşlarında kadar. Pek öyle yaramazlık, zararlılık yapmaz, bir şeye karışmaz. Kendi halinde bir çocukcağız... Nasılsa yanılmış, bu makası düşürüp kırmış demek...

— Kaça almıştın bu makası?

— Beş asker!

Çıkarıp bir beş lira verdim. Kim-senin bende hakkı kalsın istemem...

Aradan ilâi dakika geçti geçmedi, terzinin öbür çırağı geldi. Elinde bir ütü: — Veysel amca...

— Ne var evlâdım?

— Osman bu ütüyü... Şey, bu ütüyü patron bana vermişti... Osman

düşürdü, kırdı. Yepyeni ütüyü bu. Şaşırmıştım:

— Canım, Osman da durdu durdu da on yıllık yaramazlığı bir günde mi yapmağa kalktı?

O kadar demek lâzımınış. Yumup gözümlü açtı ağzını. Bir de lâflar var köpoğlunda, çapa sapı gibi...

— Paran olmasa neyse... İstesem böyle elli tane ütü alırsın da pire ısırtığı kadar gelmez... Ezin bakalım fakiri fıkraayı. Burada elin fakirinin ütüsünü bozup parasını vermezsiniz, öte yanda utanmadan camıye gidersiniz.

Güçlükle susturdum:

— Dur evlâdım, dur yavrum... O-nu demek istemedim. Kaç lira bu ütü?

— Otuz beş...

— Al sen şu otuz beşi bakayım.

«Al otuz beşi »dedim ama cüzdan-da demin verdiğim beş liradan sonra yedi buçuk lira bir para kalmış. Çekmecedekilerin sırası geldi demek... Demek ki bu para habersiz olduğum borçları ödemem için Ulu Tanrının bir lütfü! Hemen saldırdım çekmeceye:

— Ufaklık yokmuş, al sen şu eliliği bakayım. Eksik - ziyade hakkını helâl et.

— Helâl olsun sana be Veysel amca! Hadi eyvallah...

— Güle güle...

Az geçmedi, terzi kendisi geldi.

— Veysel amca...

— Buyur Mehmet Efendi.

— Demin çocuklar söylemeyi unutmuşlar, Osman ütüyü düşürdüğü

zaman ateşler saçılmıştı. O sıra yeni diktığım bir lâcivert ceket vardı ütünün altında. Hiç hayır kalmadı ceketten. Dört yerden yanmış, na böyle açılmış yanan yerler... Bir kazadır olmuş ama, biz de göz nuru döküyoruz be Veysel amca...

— Elbette Mehmet Efendi, elbette. Kaça çıkmıştı o ceket?

— Kumaşı, dikişi, iklyüz yırmı beş...

— Al şu iki yüz elliye de yirmi beş lira ver bana...

— Vereyim Veysel amca, Sağol Veysel amca.

— Hadi eksik ziyade hakkını helâl et.

— Helâl olsun Veysel amca. Hadi eyvallah!

— Güle güle Mehmet Efendi.

O çıkar çıkmaz kapıda başka bir gölge bellirdi: Terzinin küçük çırağı... Dokuz, on yaşlarında bir çocuk... Ellinde kırık bir elbise askısı var:

— Veysel amca, bınu Osman kırdıydı...

— Ne olacak şimdi?

— Amma da soru be Veysel amca... Patronnan öbür çıraklar Allahın kulu da, biz posta pulu mu yanı? Parasını isterim.

Çocuğa askı parası elli kuruşu verirken kapıda birkaç kişi daha bellirdi. En önde, terzinin ötesindeki yazhanenin sahibi istidacı Halil Efendi var. Yazı makinesi de koltuğunda... Onun arkasında elinde yamru yumru bir sobayla bozacı Kâmil... Onun arkasında da Mandracı Hüsnü Efendinin oğlu; motosikletini duvara dayamağa çalışıyor.

Giriştirm hesapları ödemeye... Hınzır Osman, istidacının yazı makinesini berbat etmiş, turşuya çevirmiş. Bir hafta önce yepyeniymiş halbu ki... Bozacının sobasını da kullanılmaz hâle sokmuş. Motosikletin dişlisini kırmış. Ben bunlara paralarını verirken kapının önünde bir kaç kişi daha göründü. Onların da ellerinde bir şeyler var. Az sonra da bir gürültü, bir uğultu başladı dışarda... Söyle bir nefes alayım diye kapıya çıktım. Aman Allah!.. Bizim dükkânın önü bayram yerine dönmüş! Hepsinin ellerinde bir şeyler var. Hep kırık dökük.. Testi, çanak çömlek gibi şeylerden tutun da, yayları kopmuş karyolalara kadar... Kalabalığı gören simitçiler, börekçiler, çekirdekçiler, şurupçular da koşmadı mı... Ortalık büsbütün ana baba günü oldu...

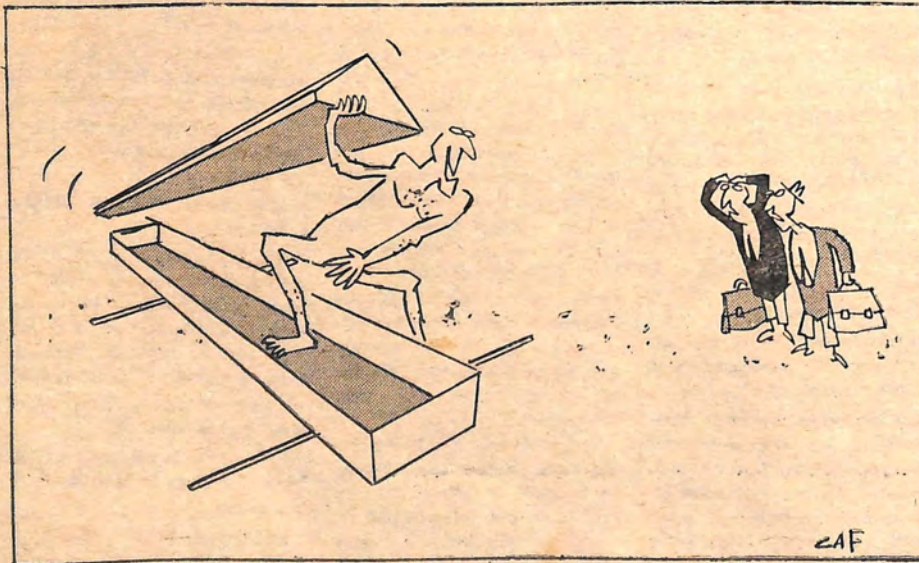
Hemen içeri geçip paralarını vermeğe devam ettim.

Ne canavarmış şu benim Osman da haberim yok... Belediyenin bizim gençliğimizden kalma güzelim arazözünü bile bozmuş deyyus... Çekme halatıyla getirmişler, kapının önünde duruyor. Fakat para bittiği için ödeyemedim.

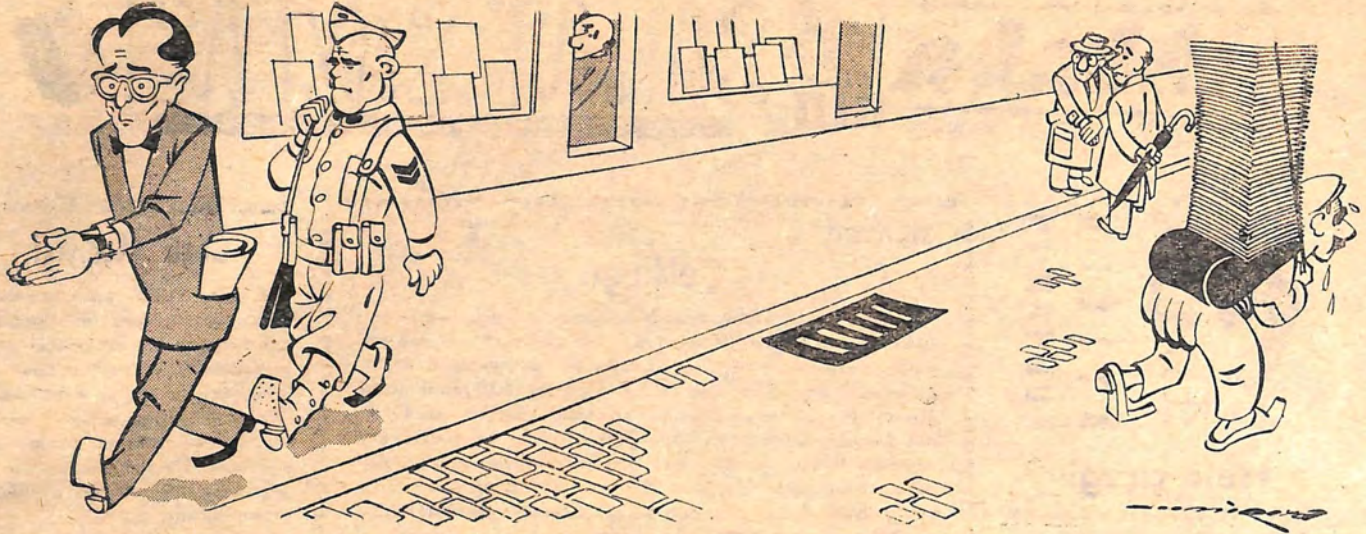
Ama inşallah bir dahaki yılbaşına...

Ben müslüman adamım kardeşim. Bir ayakkabı tamircisiyim alt tarafı ama, kimsenin beş kuruşluk hakkını yememişimdir şimdiye kadar ve yemem de...

Cenazelerden vergi alınacak. (Gazeteler)

— Ben ölmekten vazgeçtim baylar!

— Kelepçe vurduklarına göre ya kaatil olacak, ya gazeteci!

Alo, alo!.. Burası Akbaba Radyosu... Ankara, İstanbul, İzmir yayın merkezleri... Bu akşamki programımıza 39 hararet derecesi üstünden dalgadan dalgaya sekerek başlıyoruz...

Sayın dinleyiciler, programımızı, Milliyet gazetesinin büyük ilgi toplayan Cinsiyet anketinden ilham alarak tertitledik.

Dinleyicilerimiz arasında sosyetenin ünlü erkeklerinden Raif Dinçkök, Kâzım Melek, meşhur iş adamı Melih Caculi, İhsan Doruk beyler ön sıradalar...

Mikrofon başında, Türkiye'nin Zaza'sı, ebedi genç yıldızımız Belkıs Söylemezoğlu, asıl lülinen ve sevilen adıyla Benli Belkıs hanım var... O ne kaş, o ne göz... Hele dişler?.. Profesör Pertev Ata'ya, sosyete dişçisi Ahmet Deniz' model olacak kadar güzel... Maşallah deyiniz lütfen!

Benli Belkıs :

Saç olmalı çekilip altın tel haddeden,
Yeşil göz bebekleri zümrüt denen maddeden,
Gözleri kamaşmalı geçenlerin caddeden,
Ken'inden geçmelidir hattâ ak saçlı deden!

Belkıs Söylemezoğlu adım.. Şöhretim Benli,
Sevmediğim erkekle olamam senli benli!

Kadın yakabilmeli, erkek yanabilmeli,
Sevdayı tada tada, kana kana bilmeli,
Kendini Adem baba, Havva ana bilmeli,
Serendip adasında yalnız sanabilmeli!

Belkıs Söylemezoğlu adım.. Şöhretim Benli,
Sevmediğim erkekle olamam senli benli!

Önce biz tanışmadan yıldızlar barışmalı,
Sonra gözgöze gelip uzaktan kırışmalı,

Kadehler gizli gizli kalkmalı, yarışmalı,
En nihayet kendinden geçmeli, sarışmalı!

Belkıs Söylemezoğlu adım.. Şöhretim Benli,
Sevmediğim erkekle olamam senli benli!

Sayın dinleyiciler, ebedi genç, ebedi güzel Benli Belkıs pırıl pırıl bir tuvalet ve davetlilerin alkışları, İhsan Doruk'un gözyaşları içinde uzaklaşırken, meşhur dullarımızdan, tanınmış ses yıldızı Necmi Rıza Ahıskan sahneye geliyor... İşte mikrofon başına geçti... Sesini akort ediyor.. Bakalım ne okuyacak.

Necmi Rıza :

Şampanya köpüğü saçlar,
Sönük kalır altın taşlar,
Çifte tepeler, yamaçlar,
Yutkunur karşında açlar!

Ama Benli, canım Benli,
Gel olalım senli benli!

Ey benim beyaz mermerim,
Kara kalem bir esmerim,
Senia elinde kaderim,
Emret dağılsın kederim!

Ama Benli, canım Benli,
Gel olalım senli benli!

Talih bizde topal eşek,
Nallar düşük, yular gevşek!
İniş, yokuş, çek babam çek,
Bulmadan bir sıcak döşek!

Aman Benli, canım Benli,
Gel olalım senli benli!

Necmi Rıza, bütün dinleyicilerin alkışları, yalnız İhsan Doruk'un ısıkları arasında sahneden indi... Şimdi mikrofon başına ünlü kadın şairimiz sayın Şükûfe Nihal geliyor.. Alkışlar fısıltılar daha görünür görünmez başladı.. İşte mikrofon başında...

Şükûfe Nihal :

Kadın, gül bahçesinden esen pembe bir koku,
Yıldızlardan bir örgü, bulutlardan bir doku,
Bir masal avcısının yayından uçan oku!
Sen söyle, ben dinleyim.. Ben yazayım, sen oku!

Kadın gül bahçesinden esen pembe bir koku!

Ölüp dirilmek olsa bir kere erkek olmam!
Çiçek olmak dururken elbette böcek olmam!
Her tatlımın üstüne konan bir sinek olmam!
Ormanlarda şakırım, bacada leylek olmam!
Bir kemanda tel olur, ama dünbelek olmam!

Üstüne varmayınız:
Dünyada erkek olmam!
Değil dünyada erkek,
Küyada erkek olmaaaaam!

Ünlü kadın şairimiz, mikrofonu bıraktı ve erkeklerin alkışlarını duymamış gibi sahneden sinirli adımlarla indi...

Sayın dinleyiciler bu haftaki programımız burada sona erdi. Yeni ve sürprizli yayını-mızı lütfen bekleyiniz!

Gazetelerden : «Zabıta memurları seyyar esnafı takip edecek.»

ATILLA
KÜHAN'IN

Helâ çiçeği!

Ne var bu Külhan Atilla'da? So-yut var, somut var, olumluluk var, olumsuzluk var, insan var insan. Çözümsel imgelerin dengelediği bir betikten söz etmek istiyorum. Varoluşçuluğun var olduğu bir çağda-yız öyleyse, ne işi var şiirde engina-rın. Geçti Mallarmé'nin Realizme'nin çağı. Sartre der ki: «Benim ne diyeceğim sizi ilgilendirmez» Oysa ki Atilla'nın dedikleri tümümüzü il-gilendiriyor.

Yetersiz ölümlerin sevisizliği'dir Atilla'yı bunca etkileyen. Ozan «Ay-sel git başımdan ben sana göre de-ğilim» derken bu sevisizliği sap-tıyor. «Sen benim hiçbir şeyimsin» a-dımı taşıyan yılda da deneysel den-gesizlik bütün çıplaklığıyla non-fi-güratif bir ortama varmaktadır.

Helâ Çiçeği'nin önemini anlamak kolay olduğu kadar güçtür de... Örneğin:

Beni bir kere dövdüler!
«Beni bir kere dövdüler çok göz-lüklüydüm
Daha bere giyiyordum bıyıklarım
da duruyor
Büyükdere'de dövdüler Emirgân ve
birileri
Geceleyin dövdüler dışlarımlı tükür-düm»

Atilla'ya kalkan eller bir gün kı-rılacaktır elbette, onu dövdüklerin-de ben yoktum orada, olsaydım bir şiir okurdum onlara Kierkegaard'dan; hepten bozum olurlardı.

Helâ Çiçeği, Külhan'ın beşinci yır betiğidir. İnsan Helâ Çiçeğini okur-ken bireysel yaşamda olanakların düzensizliğinde ya da tutanakların dağınıklığında kalıp, gözlemci bir özenlikle içine kapanıyor.

Ne boğunç bulantıdır okumamak ya da varamamak tadına ezilmişli-ğin.. Camus der ki: «Deneysel bi-reyler, bileye taşında bilenmedikçe; çözümsel olmak niteliğini yitirirler.» Gökçe-yazınımızda çok çiçeklerden söz edilmiştir de neden helâ çiçe-ğinden söz edilmemiştir diyecekler, bundan sonra Atilla Külhanı ve bi-zi bulacaklardır karşılarında.

Ah! Camus! Yaşıyacağın gör-mek, için bu günleri. Ve sen ey Sartre, ey Kierkegaard, aşure, üçün-cü buut, kasıkbağı, devekuşu boy-nu, limon.

TIYATRO:

Çalıkuşu

İkinci sırada, soldan üçüncü koltuktayım. Işıklar karartıldı, oyun başladı. Erenköyde bir köşk. Yaşlı hanımlar rollerini pek güzel ezberlemişler doğrusu, o yaşı iyi unutmamışlar. Feride bir köşede fingirdeyip Juruyor. Mektepli kız hâli Jeyan Mahfi Tözime (Ayrıl) ne de yakışmış, maşallah! Kâmrân, kızı bırakmış habire Nerimanla kırıstırıyor. Sarı çıyan ne olacak? Lâf aramızda Mücap Oflluğu. aşk sahnelerinde ötedenberi çok mu-vaffak olur zaten. Yalnız saçlarını yeniden boyatması lâzım, yarısı siyah, yarısı sarı olmuş. Tarlabasında kuvafür Fifi'yi tavsiye ederim. Nemelâzım iyi boyuyor.

Gül Vergon (Neriman) rolünde fevkalâde. O ne gözler? O ne dişler Allahım? O ne kabiliyet? O ne endam? Nerimanla kırıstırırken Mücabin burnu bir kaç defa ofsayte düştü, bereket versin hakem gör-medil. Mücap, ofsayt sistemini bırakıp, dlyagonal sistemiyle oynasa, daha iyi ola-cak.

Filliz Toprak Müjgan rolünde hem ca-zıp, hem sevimli. (O ne şeker şey öyle?) Sami Ayanoğlu'na gelince, tıpkı Doktor Hayrullah! Dev gibi vücudunu seyretmek, emsalsiz bir temaşa zevki oluyor. Arka sıra-daki seyirci hanımlardan biri «apandisitimi ben bu doktora al-ıracam» diye tutturdu.

İsmet Ay yeni maarif müdürü rolünde lüzumundan fazla muvaffak oldu. Yalnız bastonun sapını çok sıkı kavramasını biraz mânidar buldük. Üstad, Cumhuriyet maarifinden sopanın kalktığını unuttu mu yoksa?.. Kemal Bekir de Yüzbaşı İhsan-da başarılı bir kompozisyon yarattı. Yalnız yıllardır terfi et-meyip yüzbaşılıkta kalmasına üzüldük. İnşallah bu yıl 30 Ağus-tosta binbaşı olur.

Suna Pekuysal Nazmiye rolünde her zamanki gibi yine fı-kır fıkr, cıvı cıvı. Nerden «bacı» dedim bu kıza, Hay Al-lah! Oyunda daha otuzdan fazla sanatçı var. Hepsi de pek iyi oynadılar Allah için...

Necatî Cumalı iyi uygulamış sahneye Çalıkuşunu. Nüvit Özdoğru da ustalıkla koymuş.

Hepsini ayrı ayrı tebrik eder, bayanların gözlerinden öpe-rim!

bir çaresizlik içinde böylesi bir im-genin aracılığına başvurduğumu söylemiş

tim az önce...

Ferit Edgü (Bunalıtı)
Şair, gerek somutların, gerek so-yutların evrensel niteliklerini teker teker görür ve kavrar.

Talât S. Halman (Varlık)
Var mıydık? Belki... Biraz

Bir sıra dil bahçı kesiksiz eylem-lerde.

Edip Cansever (Dost)
Tren kan tarla ve sen o kadının Horoz seslerinin portresini çizdiği

Sanat Dünyasından Haberler :

Gözü Açılıyor!

★ İnce Memet adlı romanıyla dillere destan olan ünlü romancı-muz Paris'ten bir arkadaşına yazdığ-ı mektupta «Paris çok kıyak bir şehir, burada altı ay daha kalaca-ğım, artık gözüm açılıyor» demiş-tir. Çocukluğunda bir gözünü kay-beden açık göz romancımızın bu ha-beri kendisini sevenleri ziyadesiyle sevindirmiştir.

Otomobili çalındı!

★ Bugüne kadar yazları ve p i-yesleri kadar otomobiliyle yaptığı görünür - görünmez kazaları da meşhur olan Çetin Altan'ın otomo-bili, geçenlerde bir gece çalınmışsa da bir kaç gün sonra bulunmuştur. Yaptığımız tahkikata göre otomo-bili Çetin'in hayranlarından biri, hatıra olarak saklamak üzere yü-rütmüş, fakat saklayacak yer bul-makta güçlük çektiğinden bazı par-çalarını aldıktan sonra münasip bir yere bırakmıştır. Haber aldığ-ımıza göre tanınmış bir Amerikalı milyarder, Çetin Altan'ın otomobi-lini satın alıp Amerika Millî Müze-sine hediye etmek üzere teşebbüse geçmiştir. Fakat Çetin Altan'ın oto-mobilini «Eski Eserler müzesi» ne hediye edeceği tahmin edilmekte-dir.

Özel okul

★ Romancı Orhan Kemal, sul-bünden dünyaya gelmiş olan çocuk-ları okutmak için özel bir okul aç-mağa karar vermiştir. Değerli ro-mancımızın bu kararı eğitim dâva-mızda yeni bir hamle olarak alkış-lanmaktadır.

Armağan!

★ Uluslararası Hapsedilmiş Ya-zarlar Birliği 1963 yılı Altın Kelep-çe armağanını Doçent Adnan Benk'e vermeğe kararlıdır. Mükâfat çok yakında düzenlenecek büyük bir törenle Adnan Benk'e verilecektir. Ancak Altın Kelepçe'nin bu törende hangi Bakan tarafından değerli doçentimize takılacağı merak ko-nusudur.

Döpiyes

★ Ünlü şair ve piyes yazarı Ne-catî Cumalı'ya İstanbul'un şıklığı ile tanınmış hanımlardan biri mü-racaat ederek, kendisi için bir dö-piyes ısmarlamıştır.

Duyduğumuza göre Necatî Cumalı dolgun bir telf ücreti alarak döpi-yes hazırlamağa başlamıştır.

Sanat Dergilerinden

Seçme Sözlere-Seçme Mısralar!

Sünger içlerine gizlenmiş
Şairlere bitmeyen menekşe
En derin denizde yosun halinde
Büyük kalabalık bir caddede kay-bedilen

Ve dağ hamam balık
Çocuk kiraz mavna

Sezal Karakoç (Dost)
Eşit ve özgür bir toplum kurnu ya-ratmağa bakalım, ulusal

ge bir yandan çalışa dursun, biz bir yandan da o toplumun

çoşkusunu yaratmağa bakalım, ulu-sal geleneğimiz olan

özgeçliği canlandıralım, çıkarcılığı gözden düşürelim,

«ineklerin» okul kapısından kolları-nı kabarta kabarta

çıkmaalarını sağlayalım.

Melih Cevdet Anday (Yeditepe)

Yüksek Plânlama!

Fitili kısıldı biraz plânlama lâmbasının. Kendi kendini kısıtı. «Yüksek plânlama» denince, «memleketin kaderi düzeliyor» gibi geliyor du sokaktaki adama. Şimdi... Öyle gelmiyor. İşin içinde kırılma var, kırılma var, evirme var, çevirme var, uydurma var günün havasına... Günün havası da, cabadan çekmiyelim günün havasını ciğerlerimize... Geçelim!..

Mekân...

Şöyle giriyorsunuz Meclis «Külliyesine». Sol tarafta Meclisin özü. Sağ tarafta plâncıların dairesi var. Çift kapı, parke, şingir şingir bilür avize, kilometrelerce toplantı salonları, mekân bakımından aksıyor dersek plânlama, nankörce edilmiş lâflarımıza bir nankörce lâf daha eklemiş oluruz.

Üç avizeli «şahane» salonda, hayat kadar (bazısının hayatı) uzun bir masa var. Etrafında insanlar toplanmış, hem aralarında, hem memlekette her yapıları toparlamak, süzgeçten geçirmek, ve bağlamak için büyük sonuca... Evvelâ İnönü, onun sağında Alican, onun sağında Feyzioğlu. İnönü'nün solunda, derlediklerini, derliyemediklerini teşkilâtlarında, son ana kadar imtihana hazırlanırcasına har har ezberliyen ve beş dakka da bir değişen teşkilât başları, teşkilât başlarının yam başındaki sandalyada Hasan Dinçer...

Göze çarpan...

Göze çarpan ilk bakışta yüksek mürakıpların arasındaki geçimsizlik, yüksek mürakıp dediğim Alican'la Feyzioğlu... Aralarında «esas inisiyatif» i öylesine çekiyorlar ki, nerdeyse, esas da kopacak, inisiya-

tif de...

Alican alçak dağları yarattım pozunda. Feyzioğlu yüksek dağları... Feyzioğlu'nu sevmiyen sevmeyi, sevmeyi de görmedim amma, daha yakın ve yakın lâf ediyor plânlamanın kurulduğu esprisine... «Biz devletin parasıyla devlete kazık fırlatıyoruz! Kendi teşebbüslerimizi baltalıyoruz» gibi lâkıldılar. Alican, özel teşebbüsçü... Bazen birinden biri, sabırsızlanıp elindeki kalemi fırlatıyor otuz santim öteye... Vatandaş yüksek plânlama, yüksek plânlama diye durmadan işliyor da, havasını vermek istedim çalışmaların.

Gençten biri, «o salona girdiğimde» diyordu, cildimin bana az geldiğini hissediyorum, o kadar içim «ışlıyor» diyordu. Neden biraderim? Cildini biraz daha elastik tut veya içini biraz daha pürüst, hangisi işine geliyorsa...

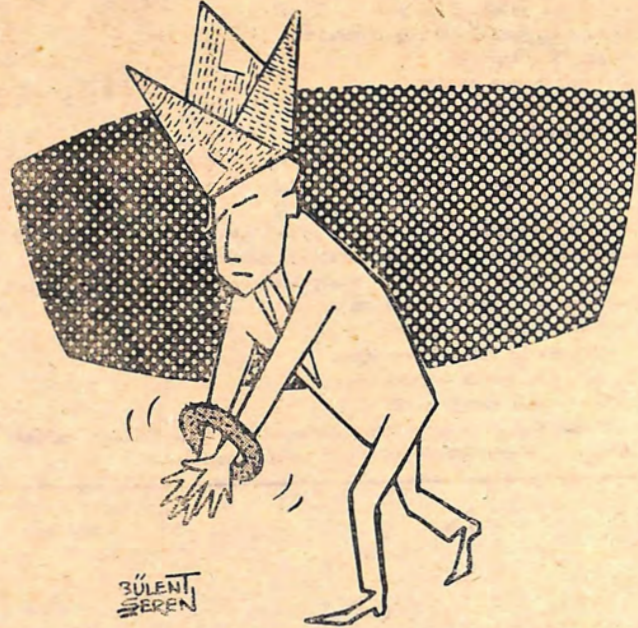
Karasu ah Karasu...

Plânlamanın hâkimiyeti, Alicanda. Herkes onun gülmez gözüne içine bakıyor, problemler ortaya atılınca: Donuklaşırsa «Karasu» diye sibirli bir kelime sarfediyorlar. Alicanın hatlarına donuk bir nur iniyor. Bi'ol güç geçecek murakabeden bir «kalem» mi yaklaşıyor. «Efendim Karasuya yol yaptık» diye bir ses yükseliyor. Gevşiyor Alican ve «Kalem» geçiyor, kâğıdıyla, kitabıyla, mürekkebiyle ve bütün takım ve taklavatıyla... Alican'ın kaşını çatılıyor?.. Bir ses yükseliyor, gene «Efendim, Karasu Turizm Cemiyetine şu kadar fon ayırdık»... Alican'ın kaşları tabii yerini alıyor. O kadar geçiyor ki bu Karasu kelimesi, İnönü'nün merakını kabarttı. Şey paşam, Karasu, Alican'ın se-

— Yut... Yut!..

Basın suçlarına kelepçe takılmıyacak. (Gazeteler)

YAZISIZ!

çim bölgesinin tâ burnundadır. Güzeldir yazlık'çın. Havyarı boldur. Alican da paşam, pek tabii olarak seçim bölgesinin burnundakine hassastır. Hassas adamdır zaten!..

Tabii vatandaş, yüksek plânlama nasıl çalışıyor bilmek istiyor, havya vermeğe çalışıyorum ona, havyayı!

Müezzinoğlu...

Sokakta gösem Müezzinoğlu'nu: «Bu adam İsmet Paşanın hoşuna gider» derim. Kayserili Müezzinoğlu. İş adamı kalıbında. Ensesinde kırıl kırıl saçları var. Sabunla ovulmuş bir zemini yine yine yürüten bir hali var. İsmet Paşa ona plânlama dışında da mülfet. Dairenin başkanı o. Gençlerin yerine gelmiş, «daha uygun» bir tatbikat'çın... Ne-ye, kime uygun, siz çıkarın!

«Kalemleri» kolay geçiriyor Müezzinoğlu. «Geçiriverelim paşam» ve bir milyon şuraya ekleniyor, yarım milyon şurdan kırılıyor. «Geçiriverelim paşam», kulağında çınlıyor bu yuvarlak ses. Yuvarlaklığa karşı kimse direnmez ki. Sivrilme ki, karşında süngü süngü sivrilik görülsün!.. Adamın da yuvarlağı rahat, lâkırdının da. Onun'çın teşkilâtlarının içinde fazla birşey yapamamış kişiler, İnönü'nün önüne, imtihana çıktıklarında sivri lâf etmeyece bakıyorlar. Şöyle konuşmalar geçiyor...

Denizcilik Bankası Umum Müdürü huzura çıktığında, İnönü İnönüce şakalaşıyor:

«Bize Liman Lokantasından mı bahsedeceksin» diye soruyor.

Tekten tükten sesler yükseliyor derhal:

— «Mükemmel bir tesli»...

Karayolları Genel Müdürü bir an Almanya'da yollarının kilometresinin yapısının bizden daha pahalıya çıktığını söyleyecek oldu: Alican, boğazdan boğaza bir sesle, çenesi katmerlene katmerlene, kendinden emnin emnin:

— «Ne?.. Peki bu yolları altınla mı döşüyorlar?».. diye yukardan aldı.

Hava bu alaturkahıktı. Fena mı alaturka. Neden ümidiniz kırılıyor sevgili okurlarım?.. Ümidinizi sağlam tutun. Herşey gelip geçer...

Fahrettin Kerim...

Bir an oteller konusunda söz alacak oldu. Mâkul şeyler de söyledi. Ziya Müezzinoğlu istihzah bir bakışla profesörün enini boyunu taradı. İyi amma, ben dünya erkek güzelliği yarışmasına giriyorum dememişti ki Gökay... Orta halli vatandaş için otel yapılmasını temenni etmişti sadece, lükse kaçılmaması... İnsan öyle püskül püskül tarıyacak ne buluyordu ki Müezzinoğlu?..

Eski plâncılar...

Azınlıktaydılar. Onlardan biri konuşmağa başlayınca, kösteklileri, göbeklileri bir telâştır ahıyordu. Kını se göbekliler, köstekliler... İşin tuhafı, güven telkin ediyorlardı eski plâncılar. Hallerinde kaptıkacıtlık, fasafisoculuk yoktu. Göbekliler, köstekliler:

— «Kim bu çocuk?» gibi yersiz yurtsuz uğultularla karşıyorlardı eski plâncıları. «Kim bu çocuğu?.. Beyzadelerim, çocuk büyür... Çocuk bir memleketin geleceğidir. Siz bunu edebiyat diye söylerdiniz amma biz inandık... Bir genç kadroyu ihtiyar politikacılar eritebiliriz sanırlar, yıld kadro çıkar: Zaman başka zaman çünkü.

Netice:

«Efendim, klâsik ve samimiyetsiz bir teşhis bürosu haline geldi plânlama» diyenler var. Bak paşam karamsarlara... Bak Alican'ım şu kötümserlere... Karasu kazası için de mi yapıları görmüyorlar?..

İşte yüksek plânlama çalışmalarının bugünkü havası bu. Ümit kusununa soralım ne düşünüyor!.. Hangi iklimlerde uçar ki ümit kuşu?..

Nimet ARZIK

Yağlı müşteri!

Otel kapısından giren iki sakallı müşteriden biri odabaşıya sordu:

- İki boş yatağınız var mı?
- Evet iki yataklı bir boş odamız var.
- Alâ. Kaç kuruş?..
- Yatak başına on lira.
- Beş liraya olmaz mı?
- Tarifemiz böyle...

Müşterilerden biri ötekini yüzüne baktı. Yavaşça:

- Çaresiz gireceğiz, dedi ve girdiler.

★

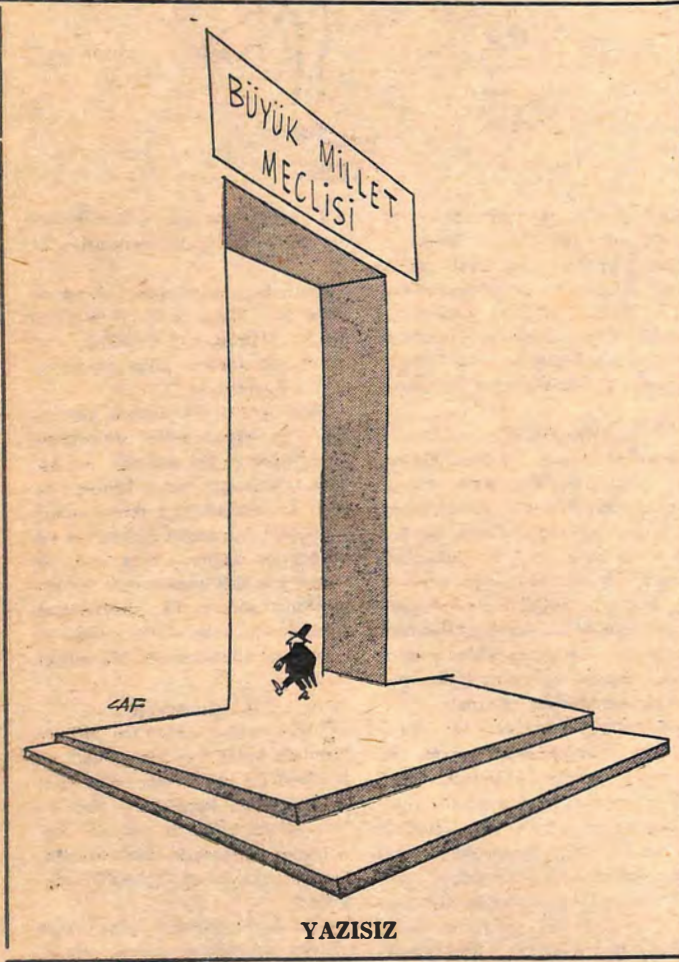
Bir yolcu gecenin birinde hareket edecek olan bir trene yetişmek üzere kendisinin saat on ikide uyandırılmasını garsona emretmişti.

Garson numarayı şaşırdı ve yanlışlıkla sakallıların kapısını çalmağa başladı. Birinci sakallı uyandı ve sordu:

- Kim o... Ne istiyorsunuz?
- Gece yarısı oldu... Hazır olun...
- Öyle mi? Pekâlâ geliyoruz.

İkinci sakallı yattığı yerde haykırdı:

- Tuhaf şey, dedi, şu oteller şaşıracak insanlar... İkimizin cebinde on liradan fazla para olmadığını acaba nasıl keşfettiler?

YAZISIZ

— O mu?.. Muhalefeti temsil ediyor...

«Hayır cemiyetleri için 300 bin lira toplayan Bayan»

— Fûruzan Yolga mı?.. Hiç bu isimde film yıldızı, güzel

Değişmeyen rakam!

Fişmekân hanım, doğum günü için pastahaneye güzel bir torta ısmarlamıştı.

Pastacı, tortayı eve göndermeden önce telefonla sordu:

- Affedersiniz hanımefendi bu sefer de tortaya yine yalnız yirmi dokuz mum mu koyalım?..

Ceryan!

Kadın, tembelliği ve uyuşukluğu ile meşhur bir arkadaşının ziyaretine gitmişti. İki kapı arasında oturmuş roman okuduğunu görünce:

- Kitap okuduğuna memnun oldum, dedi. Hiç olmazsa uyumaktan daha iyidir, yalnız başka yere git, burada fena halde rüzgâr esiyor..

Tembel kadın, omuzlarını silktili:

- Biliyorum.. Başka tarafta otursam kitap sayfalarını kılm çevirecek!

— Bir de en yuk

Çocuğun babası

Abraham sokakta dostu Salamon'a yaklaştı, sevinçten, iftihadan ağzı kulaklarına vararak:

— Beni tebrik et Salamon, dedi, bu gece bir çocuğum doğdu.

— Allah mubarek etsin... Babası kim?

Abraham hiddetinden kızarmağa, kabarmağa başlamıştı:

— Bu nasıl lâkirdi? Çocuğun babası kim olabilir?

Salamon gene aynı saf tavırla ısrar etti:

— Ben de «kim olabilir?» diye sordum ya...

Abraham artık dayanamadı, Salamonu ceketinin yakalarından yakalıyarak sarstı:

— Sen galiba sabah sabah dayak yemek istiyorsun.

Salamon yakalarını arkadaşının ellerinden kurtardı:

— Yakamı ne çekiyorsun? Yırtılırsa parasını sen mi vereceksin? Bana kızdinsa boğazıma sarılı; tokat vur, tekme vur, ne istersen yap... Amma elbiselerime dokunma.

— Bana böyle sual sorulur mu?

— Sana sormayım da kime sorayım be? Eve her zaman kimin girip çıktığını sen de bilmezsen kim bilir?

kraliçesi, Twist şampiyonu tanımıyorum!

akini istiyorum!

Ne yapayım?

Doktor, hastayı muayene ettikten sonra karısına döndü:

— Bayan, dedi, size doğruyu söyleyim, kocanızın yüzünü beğenmedim.

Kadın tasdik etti:

— Evet, haklısınız, ne yapayım yirmi beş senedir evliyiz. Üstelik de adamcağız iyi kalbilirdi.

Ezeli dert

Koca, ceketini karısına gösterek hazin bir sesle:

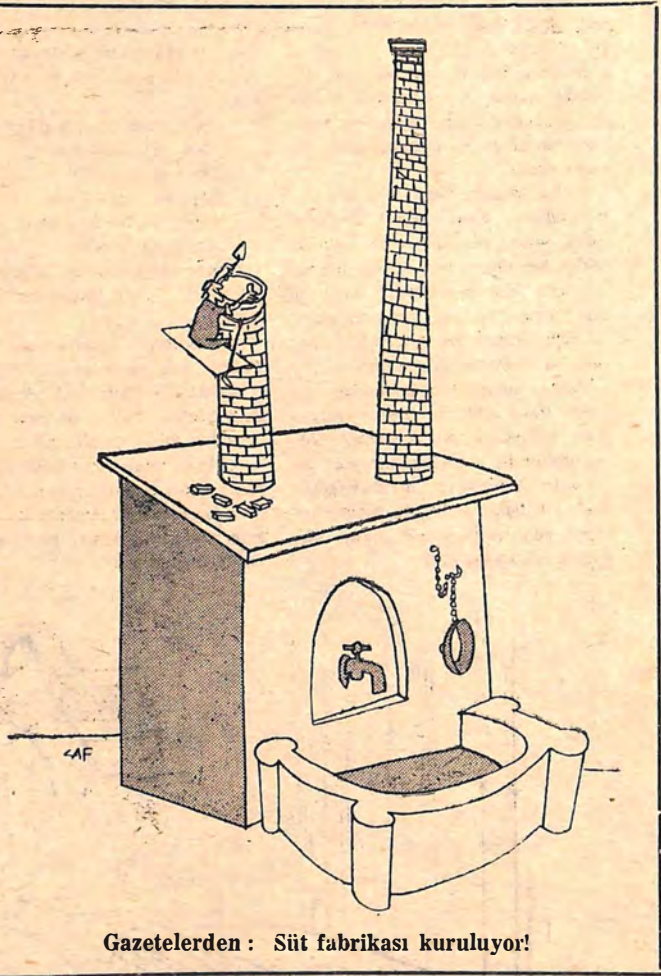
— Şu faciaya bak karıcığım, ceketimde yalnız bir tek düğme kaldı..

Kadın cevap verdi:

— Haklısın, çok fena duruyor, ben senin yerinde olsam o tek kalan düğmeyi de söküp atarım!..

mim
yukusuz

Gazetelerden : Süt fabrikası kuruluyor!

YAZISIZ

ALMAN MİZAHINDAN

Sürpriz

ÇEVİREN: Ergin Ortas

DÜNYANIN en güzel kızı, sevgilisidi... Bir de dünyanın en küçük, en eski lastikli otomobile sahipti, Wilhelm. Zaten bu i-kisinden başka da birşeyi yoktu.

Yılbaşı yaklaşıyordu... Wilhelm'in güzel sevgilisi Angela, daha şimdiden bu büyük gecenin sevinci ve heyecanı içindeydi. Kavalyesiyle başbaşa, ilk yılbaşını geçirecek bir genç kız, nasıl bin bir plan yaparsa, Angela da Wilhelm'e bu yılbaşı için bütün istek ve arzularını açıkça söylüyordu.

Wilhelm, sevgilisinin bu sevincine iştirak ediyor gibi görünüyor, fakat bir yandan da kara kara, bu masrafin altından nasıl kalkacağını düşünüyordu.

Acaba, «Fakir, fakat aşık bir üniversiteliye, yılbaşı için kim 2000 mark ödünç verebilir?» diye penceresine bir tabelâ yazıp assa, bir netice elde edebilir miydi? Fakat o-dası, binanın altıncı katında, üstelik arka tarafa da bakıyordu. Oradan bu tabelâyı kim görecekti?

Yahut, «gömleğim kolacıdan gelmedi, terzi elbisemi bitirememiş...» diye bir yalan mı uydursa? Yoksa, doksanlık büyükannesinin bu yılbaşını kendisiyle beraber geçirmek istediğini, belki de bunun beraber geçirecekleri son yılbaşı olduğunu mı söyleseydi?

Wilhelm, buna benzer daha binbir yalan bulabilirdi ama, Angela gibi bu kadar güzel, hoş, tatlı kız bir daha bulabilir miydi? Yok yok, bunları aklından çıkarmalı, yatıp kalkıp Allaha dua etmeliydi. Fakat, ya şu para sıkıntısı! Asıl derdi de buydu zaten... Kalbi dolu olup ta, cebi boş olmak ne kadar acıydı!

Yılbaşından bir hafta evvel, Wilhelm otomobil ile Angela'yı evinin önünden almaya gitmişti.

Angela arabayı görürce;

— «Sevgilim, bu şirin araba kaç model?» diye gülererek sorunca, Wilhelm:

— «1927 model!» diye cevap verdi.

— Hâlâ çalışıyor mu?

— Hem de saat gibi.

— Kornası da var mı?

— Evet, dış tarafta bak!..

— Çalışabilir miyim?

Angela lastik kornayı sıkınca, cırtlak bir ses çıktı. Buna ikisi de güldüler.

— Lastikleri de ne kadar güzel. Kadife gibi parlıyor.

— Tabii, o kadar eski ki, üzerindeki bütün çizgiler silinmiş. Neredeyse iç lastik görünecek.

— Peki, neden yenisini almıyorsun, yoksa istemiyor musun?

— İstemez olur muyum hiç!.. Kuzum, sen lastiğin kaç para olduğunu biliyor musun?

Angela gibi zengin bir ailenin kızı, lastiğin kaç para olduğunu nereden bilecekti!

Nihayet otomobile bindiler. Araba o kadar küçüktü ki, neredeyse kucak kucağa oturacaklardı. Arabanın en büyük avantajı da buydu zaten!

Biraz yol aldıktan sonra, Angela başını Wilhelm'in omuzuna yaslayıp:

— «Beni öpsene...» diye âdeta yalvardı.

Wilhelm ciddiyle cevap verdi: — «Ama lastikleri hiç düşünmüyorsun!»

— O da ne demek?

— Yâni, kullanırken olmaz da!..

Bunu söyler söylemez de frene bastı, sevgilisini kucaklayıp bir kere, on kere öptü, öptü, öptü... Şayet durmasalardı, bu zaman içerisinde kilometrelerce yol alırlardı. Sonra tekrar hareket ettiler ama, yine de Wilhelm yolda frene sık sık basmak mecburiyetinde kaldı.

Bir aralık Angela, Wilhelm'e sordu:

— «Sevgilim, otomobil kullanırken öpmek tehlikeli midir?»

— «Lastikler eski olursa, evet.»

— Ya lastikler yeniyse?

— O zaman tehlikeli değildir.

— Amaan!.. Senin arabanın lastikleri de neye bu kadar eski?

Wilhelm, sevgilisini akşam üstü evine getirince, Angela sordu:

— Yılbaşında beni bol bol gezdirecek misin?

— Nasıl bol bol?..

— Yâni tiyatroya, yemeğe, baloya...

— Benim için bu kadar vaktin var mı?

— Ah, bunun için bilsen ne kadar sabırsızlanıyorum.

— Ya annen, baban?

— Onlar da, kalbimi birine kapırdığını biliyorlar.

— Kime kapırdığını da sövledin mi?

— Hayır, onu henüz söylemedim. Hele şu yılbaşı bir geçsin!

Evet, Angela yılbaşını dört gözle bekliyor, genç üniversiteli ise kara kara düşünüyordu. Parasızlık, Wilhelm'in bütün saadetini gölgeliyordu.

Nihayet son çareyi bir şey satmakta buldu, Wilhelm. «Saatimi satsam...» diye düşündü. Ama bu, o akşamki bir şişe şarabın ücretini bile karşılamazdı. Ya kitapları... Bunlar da sadece o akşamki yemek parasına ancak yetebilirdi.

Birdenbire aklına otomobili geldi... Fakat sevgili otomobilinden nasıl ayrılacaktı? Sonra bu otomobil, onların aynı zamanda aşk hatıralarıyla dolu yuvaları da değil miydi? Eeee, başka da satacak bir şeyi yoktu.

Angela'yı çok, hem de pek çok seviyordu... Tabii ki, ona çiçek getirecek, tiyatrodan bilet alacak, masa ayırıp, balo davetiyelerini tedarik edecekti. Üstelik bu yılbaşı, on sekiz yaşındaki sevgilisinin ilk yılbaşısı, ilk balosu değil miydi? Angela şimdiye kadar yılbaşım hep ailesiyle beraber geçirdiğini kendisine söylememiş miydi?

Wilhelm'in başka çaresi kalmamıştı. Kararını verip arkadaşına gitti. Kapıyı açan arkadaşına, selâm bile vermeden:

— «Bana bak Erich» dedi. «Arabama kaç para verirsin?»

Erich, Wilhelm'i hiç bu kadar telaşlı görmemişti:

— «Hayrola!.. Satmak mı istiyorsun?» diye sordu.

— İstemiyorum ama, başka çarem de yok... Şu anda paradan başka hiçbir şey düşünmüyorum.

— Hih, sen de tam adamını buldun!.. Ben de meteliğe kurşun atıyorum.

— Ne yapıp yapıp, bana yılbaşına kadar 200 mark bul.

— Ne o, yılbaşında kafayı bulmak için bira fıçısı mı açtıracaksın?

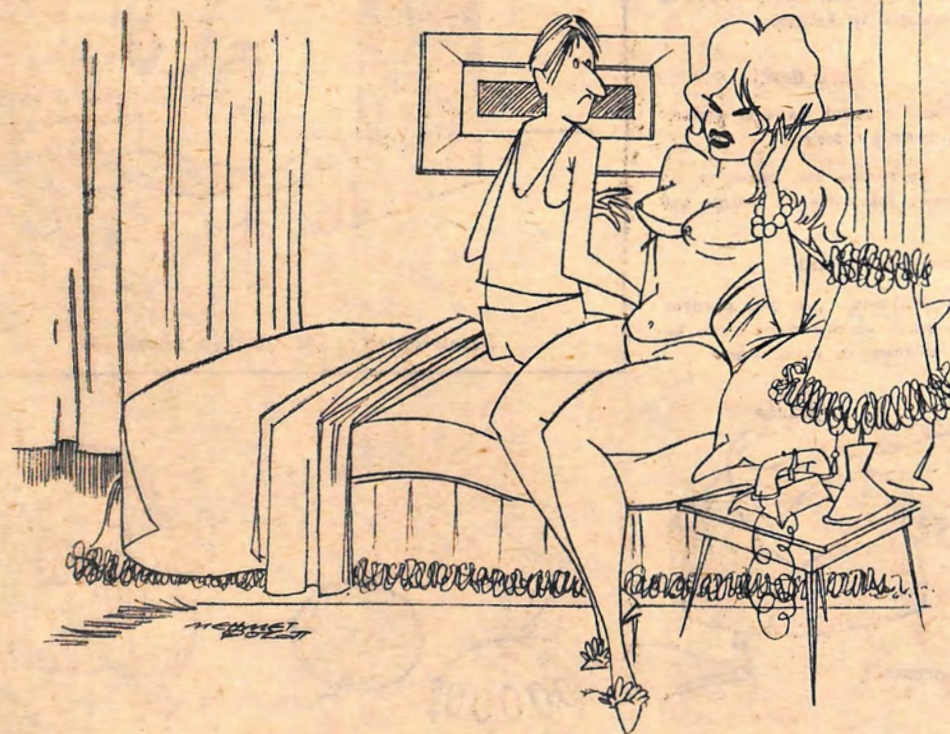
— Ne fıçısı be!.. Bu yılbaşını sevgiyle beraber geçireceğim.

— Düşündüğün şeye bak... Bırak o halde paraları o versin.

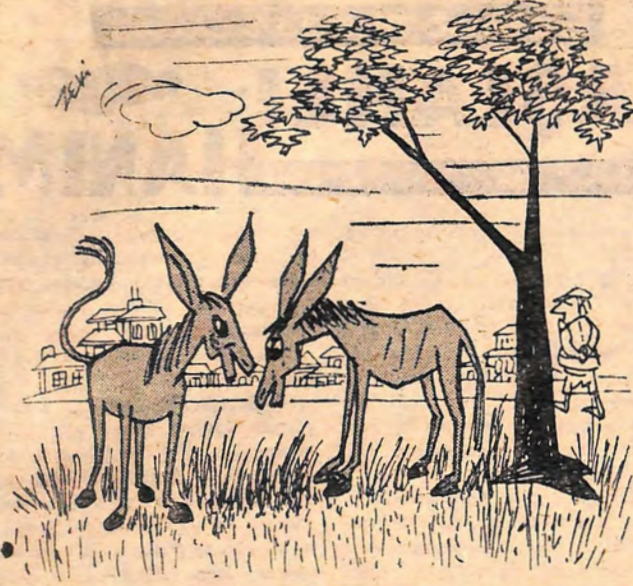
— Delirdin mi sen?.. Hem bu senin bildiğin kızlardan değil... Yüksek, zengin bir ailenin kızı.

— Daha iyi ya!..

— Bana bak dalgayı bırak ta cevap ver... Arabayı alıyor musun, yoksa almıyor musun?

— Kuzum karıcığım, azıcık odadan çıkar mısın?.. Telefonla babama bir şey soracağım!

— Peki ıslâh olduktan sonra yine bize eşek mi diyecekler?..

— Peki peki, kaç para istiyorsun o tenekeye?

Parasızlık fena halde başına vurmuştu... Üstelik öbür gün de yılbaşıydı. Wilhelm'in ağzından öyle bir ücret çıktı ki, Erich bunu duyar duymaz hiç itiraz etmeden paralar toka etti.

Wilhelm, sevincinden neredeyse uçacaktı. İlk önce gidip tiyatro biletlerini aldı. Hem de en ön sıradan. Daha sonra da, balonun verileceği gazinoya gidip, pistin yanında güzel bir masa ayırttı. Yemek listesine de göz atmayı ihmal etmedi tabii. Paraları bol bol yetiyordu.. İttâ, iki şişe şampanya bile içebirlerdi.

Bir aralık arabasını düşündü. Belki de bir daha araba sahibi olamayacaktı. Sonra kendi kendine: «Adam sen de, Angela gibi bir kız için bu kadar fedakârlık az bile!» dedi.

Nihayet yılbaşı günü geldi... Wilhelm, akşam üstü elinde bir buket kırmızı gülle sevgilisini almaya gitti. Angela da hazırlanmış, sabırsızlıkla Wilhelm'i pencerede bekliyordu... Wilhelm'in geldiğini görür görmez, soluğu dışarda aldı.

Wilhelm'i arabasız görünce, Angela'nın ilk sualı:

— «Araban nerede?» demek oldu.

— Ha, arabam mı?.. Şey... Evde. Bu akşam pek lâzım olmayacak da!..

— Neden?

— Tiyatroya bilet aldım, sonra da baloya gideceğiz. Gideceğimiz yerler yakın diye de, arabayı evde bıraktım.

Angela başını önüne eğerek, yavaşça:

— «Sevgilim, bana darılmıyacağına söz verersen sana birşey söyleyeceğim.» dedi.

— Neden darılacak mıyım?

—

— Sana hiçbir zaman darılamam.

— Söz veriyor musun?

— Tabii veriyorum.

— Bu akşam ben ne tiyatroya, ne de baloya gitmek istiyorum.

Wilhelm sesi titreyerek:

— «Yoksa gelemiyor musun?..

Evdekilerle aranda birşey mi geçti?» diye sordu.

Angela başını kaldırıp:

— «Sana bir sürprizim var.» dedi.

Wilhelm, Angela'nın saadetten pırıl pırıl parıldayan, sevgi ve daha binbir vâad dolu gözleri karşısında kendinden o kadar geçmişti ki:

— «Bir sürpriz mi?..» diye tekrar etti.

— «Evet, bir sürpriz...» diye devam etti Angela. «Bütün gece, küçük otomobilimizle gezmek, şehrin dışına çıkıp uzaklara, çok çok uzaklara gitmek, karlarla kaplı çamları görmek ve yeni yılın ilk saatlerini, ikimizin başbaşa kalabileceği şirin bir kasabada geçirmek istiyorum.»

Wilhelm şaşkınlıktan ne cevap vereceğini kestiremiyordu. Nihayet, arabasının lastiklerini bahane edip:

— «Eski püskü lastiklerle böyle uzun bir yolculuğa nasıl çıkabiliriz?» diyebildi.

Angela gülümsiyerek:

— Merak etme, bunu ben de düşündüm. dedi, ve Wilhelm'i elinden tutup, evlerinin bahçesine götürdü. Bahçe kapısının hemen yanında dört tane yepyeni otomobil lastiği duruyordu.

Angela sevinçle:

— «İşte, sana yılbaşı hediyem!..» dedi. «Artık seni öpmek istediğim zaman frene basıp durmana da lüzum yok, değil mi sevgilim?»

ERGİN ORTAÇ

Milletler Gülüyor

Ziyafet

Kapı çalındı M. ve Mme. Dubois, görüldüğü zaman alle müthiş telâşa kapıldı. Dupont'lar onları yemeğe davet ettiklerini tamamen unutmuşlardı. Bunun üzerine Mme Dupont herkesi mutfığa çekip tembih etti:

— Çocuklar sofraya eti getirdiğin zaman «anne bizim karınız tok, yemek istemiyoruz» diyeceksiniz. Öbür yemek için de öyle demeyi unutmayın...

Çocuklar kendilerine tembih edileni unutmadılar ve etten sebzededen bir lokma bile yemediler. Fakat ortaya nefis elmalı turta gelince gözleri parladı. Tehlikeyi sezen anneleri bunun üzerine:

— Bana bakın, dedi; bu akşam ne et, ne de sebzededen yediniz, ceza olarak size turta yok!

✂

İftira

Orta yaşlı ve hayli çirkin bir kadındı. Komşusunun yolunu keserek:

— Mösyö, dedi; maalesef sizin evinize bir daha ayak basamam. Adamcığız merakla sordu:

— Neden, bir hâdise mi oldu?

— Evet mösyö, karınız bana hakaret etti; «kaldırım yosması» dedi... Size gelelim artık!

O zaman komşu mösyö gülmeye başladı:

— Siz karıma aldırmayın, o öyledir; on iki senedir ordudan ayrıldığım halde benî de hâlâ «kumandan» diye çağırıyor...

Kiralık kitap

Bir İskoçyalı kitapçı dükkânına girdi. Hayli zaman kitapları karıştırdıktan sonra bir tanesini seçti ve kitapçıya:

— Bunu bana iki ay için kirayabilir misiniz? diye sordu.

Kitapçı:

— Elbette, dedi; ama siz galiba çok ağır okuyorsunuz; bu ince bir kitap iki ay sürer mi okuması?

İskoçyalı:

— Ben öyle istiyorum, dedi; lütfen sarın...

Kitapçı, kitabı uzatırken ismini gördü: «İki ayda nasıl zengin olunur?»

✂

Bu yaşta...

Altı yaşında Hollywood'lu küçük bir oğlan, kendi yaşında bir kıza şöyle diyordu:

— Seni çok seviyorum, buna eminim! Büyüdüğümüz zaman ilk karım olmayı kabul eder misin?

✂

Enayilik

İki İskoçyalı karşılaştılar ve işten bahsetmeğe başladılar. Biri:

— Ben, dedi; geçen gün iyi bir iş yaptım. Evimi yangına ve doluya karşı sigorta ettirdim...

Öbürü dudak büktü:

— Sen buna iyi iş mi diyorsun, bu düpedüz enayilik?

— Neden?

— Neden olacak; haydi yangına aklım erdi ama, doluyu nasıl yağdıracağsın?

YAZISIZ

— 57 —

— Çenen pırtı adam, artık çek arabayı! diye haykırdım. Kanarya da karıştı:

— İlahi enişte, halden zerre miktar anlamıyorsun. Baksana, tazenin gene bugün sinirleri ayakta. Ayol her şey, gönül ferahı, yürek isteği ile olur. Misafir kabulünün de vakti, zamanı var. Hele bir taşınma, yerleşme yorgunluğu geçsin; yerimize ısınalım, evimize alışalım... Yavrumun aşabı yatışsın... Acelen nedir a müslüman?

10 Temmuz

Hırsımdan çıldıracağım, deli divane olacağım.

Şeytan diyor ki balkondan kendini at; sen de kurtul, herkes de kurtulsun.

Pek yakında, bu oyunun da sakallı bitecek; mahallede bir hengâme kopacak; dillere düşeceğiz.

Topaç, tanrının günü, pencereden ayrılmasın, elinden dürbünü bırakmasın, boyuna dışarı sarkıp, işaretler etsin de kimse farkına varmasın.. Mümkün mü?

Kanarya, her zaman doğruyu söyler.

— Bu hal, şişkonun gizli gelip gitmesinden yüz kat beter, diyor. Şeytanın ayağını kır da buyurun deyiverelim... Bir lâhza gelsin, dereden tepeden konuşsun. İlerisini halledecek benim... Artık Topaç Mollayı da mı atlatamıyacağım, altmış altıya bağliyamıyacağım?.. İstedğin dakika, budalayı kaçırırım; yel yepelik, yelken kürek, evine deherim.

Kanaryanın dediği boş değil. Topacın, elâleme karşı, elinde dürbünle pencere seyirciliği, bilâ fasıla işa-

retleri, uzanıp uzanıp sarkması, eve gelmesinden bin kat muzır... Civar tenha diyorsak dağ başı değil a. Sağımızda, solumuzda kaç ev var. Yoldan boyuna adam geçiyor.

15 Temmuz

Enişteyi karşıma aldım; önden şart koştum.

Molla bey, teşrif edip kahve mi içecek, limonata mı istiyecek, her ne halledecekse, evvelce aklını başına alsın!

Bizde, katiyen içki, miçki yok. Sancısı tutsa, kıvrım kıvrım kıvransa, bir kadeh konyak bile bulamaz. Alkol namına ne varsa yasak.

Geleceği gün, gündüzden de işret etmiyecek. Kokusunu sezdiğim saniye yanında yoğun... Fakat, ağzıma bir katre koymadım diyerek geldi de keyif halde göründü... Yahut, biraz oturduktan sonra, helâya çıkayım dedi de, apteshanede işeyi dikti; yaşaklığı, sululuğu, musallatlığı tutturdu.

O dakika, ne kadar cinim varsa tepemedir.

Ne etrafı gözüm görür, ne mahalleyi, ne de komşuları dinlerim.

Pencereye atılırım; (yetişin komşular, yangın var!) diye olanca avazımla bağırırım.

Bu plân da, Kanaryanın tertibi idi. Diyordu ki:

— Baş dert herifin içkililiği, sarhoşluğu... İçmediğini bilsem, memnun da olur, güle oynaya karşılarım... Onu zıvanadan çıkaran zıkkım... Dediğim gibi ayık gelsin, evimizin içinde çıtı duyulursa; karşımızda susta durmuş finoya ben-zemezse, her emrimize kuyruk salamazsa, apteshaneye döktüğümüz asitfiğini Kırkkilise hardaliyesi diye, dibine kadar içerim.

Akşam, yatsıdan sonra, enişte Molla beyi getirdi.

Kanarya karşıladı. Suratına yaklaşıp; ağzını, burnunu koklamış.

— Katiyen içkili değil; misk gibi

karanfil kokuyor! der demez nevrin döndü.

İçkili değilse ne diye karanfil viyor?.. Karanfil, rakı, konyak kokusunu bastırmak için değil midir? Hiç sebepsiz yere, ağza karanfil atmanın, şüpheyi davet etmenin ne münasebeti var?

Sofa kapısını, eniştenin kafasına vurup, derhal odama koştum; sürmeyi sürmeledim.

Kanarya, şöyle tamir etmiş:

— Sizi beklerken, yavrum sandığını yerleştiriyordu. Merhum bira-derinin resmi eline geçti. Zaten kaç zamandır sinirleri üstünde, kardeşliğini görür görmez fenalaştı, düşüp bayılıyordu. Kendini bilmez halde yatıyor. Allah düşmanına göstermesin, 22 yaşında, dağ gibi delikanlı, üç günün içinde gürleyip giderse kimi dertli etmez?.. Bugünkü kusura bakmayın, başka zaman teşrif buyurun!.. diyerek budalayı kapı dışarı etmiş...

16 Temmuz

Enişteyi, odama bile sokmuyorum.

— Beni buraya getirdin; dağ başlarında öldürecekisin... Hastayım... Kime gideceksen git, para bul, Zambako paşayı getir. Tıkamıyorum! diye ağzımı açar açmaz öyle bir kaçıyor ki...

Bugün de böyle geçti.

Şu dakika, Tayfur yezidini düşünüyorum. Kâfir oğlanın da her haldé beni göreceği gelmiştir, kim bilir ne derece özlemiştir amma, körünü öldürmez.

Bir ayı geçti, hâlâ o miskin kukla karısından soğuyamadı... Meğrese ne ahmak şeymiş.

17 Temmuz

Sabahleyin, sofada eniştenin öhö öhöleriyle gözümü açtım. Kanarya-

ya: — Gülüm hâlâ uykuda mı?.. Elân uyanmadı mı? diyerek çene sallıyor.

Meramını anladım. Uykuyu aldıktan sonra, her vakit sinirlerim ya-

tışır, öfkem geçer ya... Fırsattan bilistifade, karşıma dikilip gene Molla beyinin sözünü açacak, eve çağırılım diye yalvarıp yakaracak, beni kandırmağa uğraşacak.

Bana işittirecek tarzda, Ayşe hanıma söyleniyor.

— Hemşireciğim, sen de tastik edersin ki, diyor, malayutak teklifi sevmediğim gibi serdeylemeyi de tecviz etmem; gülümü üzüntüye sokup üzmem. Ricam şu ki, kazasker-zademiz bu gece buyursun, pembe-mizin yüzünü görüp iki çift söz konuşsun. Müşarünileyhi daha fazla intizarda bırakmıyalım, biraz yüzüne gülüp pohpohliyalım, lâfin kısası, sözümüzü yerine getirelim, tükürdüğümüzü yalamıyalım... Zerrekadar tereddüde düşmeyiniz; ziya-rette mukaddem, katre nuş etme-meğe, muhalifi marazi harekette bulunmamağa aht ve peymanı var ve buna da ben kefilim. Hazret gelsin, beş on dakika otursun... Pem-bemizin canı sıkıldığı dakika, der-akap bir vesile buluveririz, hazreti hanelerine götürürerim.

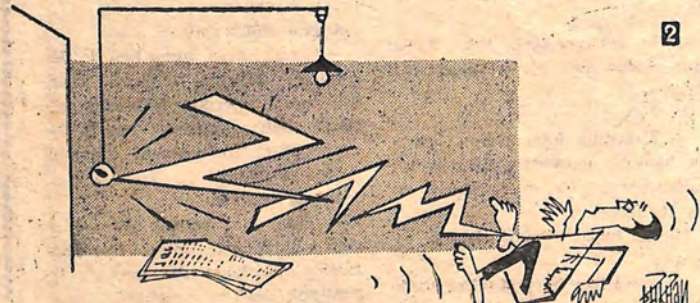
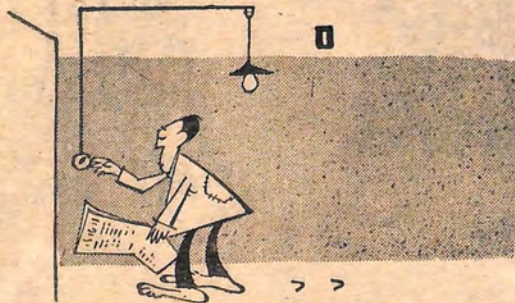
Kanarya, enişteye ne dediyse de-yip aşağı savdıktan sonra, yanıma koşmuş, usulcacık kulağıma fısı-lıyor:

— Nasıl olsa, diyor, herifin yanına çıkacaksın, oturup üç beş lâf edeceksin. Oldu olacak, kırıldı na-cak, bu gece gelsin; biraz oturup gözü boyansın... Amma öyle, dün-den teşneliğin de lüzumu yok. Dö-külsün, sağlınsın bakalım.

Parmaklarıyla para işareti yapı-rak kahkahayı atarak diyordu ki:

— Ben şimdi enişteye gidip ne ağzı kullanacağım biliyor musun? Diyeceğim ki: İllâki Zambako p.şaya ve sinir hekimî doktor Akşiyoti-ye gidelim diye tutturdu. Hastayım da kimsenin umuruna gelmiyor diye kendini harap ediyor; üstünü, başını paralyor. Kaç gündür nede-rece sinirli olduğunu, ne buhranlar geçirdiğini göziyle görüyorsun...

(Devamı var)

Elektriğe zam kesinleşti! (Gazeteler)

bir çalgıcının seyahati

çizen:

BÜLENT
EREN

— 70 —

Genç Kız

RONA JAFFE
Çeviren:
GÖNÜL SUVEREN

April, «Dexter bana ne dedi biliyor musun?» diye mırıldandı. «Onunla son konuştuğum zaman söylediydi bunu... Hani annesiyle babasının evine gidip, onu tekrar kendime âşık etmeye çalıştığım zaman. Ona, «Dexter, seni ölünceye kadar seveceğim» dedim.» Sesi, bir çocuğun gibi berrak ve üzüntülüydü, o kadar da yavaş konuşuyordu ki, Caroline bu sözleri güçlükle duyabildi. «O zaman Dexter de bana, «Hayır,» diye cevap verdi. «Beni ömrünün sonuna kadar sevmiyeciksin.»

Caroline başını salladı. «O sende daha tecrübeliymiş. Belki de böyle clacagını hakikaten biliyordu.» April devam etti. «İşte o akşam kendimi rezil ettim. Ağladım, ağladım. Gurur namına bir şey yoktu bende.»

Caroline, «Kızlar bazen o hale düşer,» dedi. «Eğer Eddie bana mektup yazacağı yerde karşına gelip, «Allaha ısmarladık,» deseydi, ben de aynı şekilde hareket ederdim.» April, «Ondan sonra o çocuklarla gezmeye başladım,» diye mırıldandı. «Chet'i hatırlıyor musun?»

«— Evet...»

Bir an konuşmadan oturdular. Her ikisinin kafasından da ancak gecenin karanlığında veya çok samimi bir arkadaşın yanında düşünülecek şeyler geçmekteydi. Çimlerin arasından çekirgelerin sesi akse diyordu. April, «Bana bir şeyi söyler misin?» dedi.

«— «Neyi?»

«— «Sen bana söylersen, ben de sana söylerim. Üçe kadar sayar, sonra parmaklarımızla işaret ederiz. O zaman bunu söylemek lüzumu da kalmaz.»

«— «Neyi April?»

«— «Kaç kişiyle yattığımı.»

Ne garip, bu yarı karanlık yerde nedense Caroline bu mevzudan hiç de utanmamıştı. Fakat April'e de acıyordu. Zira aşk maceralarının onu rahatsız ettiğini, genç kızın biraz rahatlamak için bu mevzuu açtığını, kendisinden anlayışlılık beklediğini anlamıştı.

Caroline, «Pekâlâ,» dedi.

Her ikisi de ellerini arkalarına koydular. Caroline yumruğunu sıkarak, sadece bir parmağını uzattı. Mike Rice içindi bu. «Hazır mısın?»

«— «Bir, iki, üç!»

Mumun ışığında ellerini öne doğru uzattılar. Caroline bir parmağını kaldırmıştı. April ise dört... Bir an derin bir sessizlik oldu.

Sonra April hafifçe, «Ne ayıp,» diye mırıldandı. Sonra tebessüm ederek sordu. «Senin ki kimdi?»

«— «Mike!»

«— «Sahi mi? Benim de aklıma o gelmişti.»

«— «Ya seninkiler?»

April «Dexter,» dedikten sonra derin bir nefes aldı. «Ve Chet... Onu tanıyor sun. Ve... Beni hususi tayyaresiyle Long Island'a götüren Tom Banks... Tom'un arkadaşı Wal-

ter... Şu Broadway'da piyes sahneye koyan genç... Onunla bir kere oldu bu. Zira o gece elinden kurtulamadım. Ah! Elleriyile ağzını kapadı. Gözleri ıstırap ve korku doluydu. «Ah, birini daha unuttum.»

«— «Unuttun mu?»

«— «O hadiseyi unutmak istiyordum herhalde... Bir de Jeffrey vardı... Chet'in arkadaşıydı o. Yılbaşı gecesi idi. Sesinde müthiş bir deşet vardı. «Beş oldu.»

Caroline, «Üzülme,» dedi, «Üzülme.»

April mırıldandı. «Unuttum... Nasıl da unuttum. Korkunç bir şeydi o. Şimdi hatırlıyorum... Çocuk, benim dolap şeklindeki yatağıma doğru gidi vermişti... Muhakkak bir ona yatağının nerede olduğunu söylemişti. O zaman o kadar utanmıştım ki. Ah, Caroline...»

Caroline, «Üzülme,» diye tekrarladı. «Çoktan olmuş bu... Altı ay önce...»

«— «Böyle bir şeyi nasıl oldu da unuttum.»

O gece Caroline, «Hepimiz de değiştik,» diye düşündü. Müteakip günlerde de aynı şeyi kendi kendine tekrarlayıp durdu. İki buçuk sene... Üniversitede tahsilinin yarısından fazla bir müddet. Bu kadar zamanda değişimleri tabiiydi. April'e acıyordu. Acaba kendisine acıması da lazım mıydı? Muhakkak ki, o da artık geri dönemeydi. Fakat geri dönmeyi istiyor muydu ki? O Mike Rice'in iki sene evvel kavanın üstüne oturarak, ayrı ayrı iki hayat arasında kararsız bir vaziyette bekleyen bir kız olarak tarif Caroline idi hâlâ. Vak'âalar bu iki hayat arasındaki farkı daha bariz bir hale sokmuştu. Hiç bir şey basit değildi artık. Ne bir inanç, ne bir arzu... Geçen her ayda daha da değişiyor, işinden daha fazla şeyler bekliyor, daha fazla ilerlemek, daha büyük mesuliyetler yüklenmek ve daha fazla para kazanmak istiyordu. İnsanlarla olan münasbetlerinde de öyleydi. Artık bir Mr. Shalimar onu korkutmuyacaktı. Bu taksiiye binmeye benziyordu. Onaltınsındayken bir çocuk onu bir yere taksiiyle götürdüğü zaman, bu lüks ve kibarlık başını döndürürdü. Zaman geçince insan daima taksii ile gezdirilmevi bekliyordu. «April'e neler olduğunu anlamak kolay,» diye düşündü. «Bana olanları anlamak da aynı şekilde kolay mı acaba? Bana olanlar gözle görülmüyor. Cam da öyledir... Ama camı kırmağa kalktın mı, bir tarafın kesilir, yaralanırsın.»

Mr. Shalimar'a Miss Farrow California ve tatilini geçirdiği Hawaii'den iki kart göndermişti. Shalimar'ın sekreteri, sanki kızlar Miss Farrow'u çok severlermiş ve onun nasıl olduğuna bilmek isterlermiş gibi, masa masa dolaşıp bunları herkese gösterdi. Zaten Miss Farrow orada olmadığı, başlarını da dert açmadığı için kızlar onu hemen hemen sevgiyle hatırlamaktaydılar. Bu hal Caroline'i şaşırtıyordu

tabii. Kızlar Mary Agnes'den sık sık bahsederlerdi. Mary Agnes ise hamileliğinin altıncı ayına kadar işine muntazaman geldi.

Mary Agnes, haziranın sonlarında bir gün büroya da geldi.

«— «Merhaba,» dedi. «Evde misiniz?»

Mr. Shalimar, Mary Agnes'i pek iyi tanımadı, neşeyle, «A, Mary Alice geldi,» diye haykırdı.

Mary Agnes'in sırtında kırk yıllık evli kadınlara yaraşacak laci-vert bir elbise vardı, fakat hiç değişmemişti o. Yine eskisi kadar zayıftı. Caroline, onun hâmile elbisesiyle bile zayıf duran ilk kadın olduğunu düşündü.

Mary Agnes Caroline'in odasını tetkik ederek, «Nasıl sını?» diye sordu.

Sonra, çantasını açarak beyaz bir zarf çıkardı. Bunun içinde bazı resimler vardı. «İşte oğlum!»

Caroline resimleri alâka ve biraz da çekingenlikle aldı.

İnsan, ne kadar çirkin olursa olsun bebek resimlerine bakarken iç çekmek, tatlı tatlı gülmek mecburiyetindeydi. Bu da genç kıza çok sıkırdı tabii. Neyse ki Mary Agnes'in tombul suratlı, kocaman yuvarlak gözlü oğlu hakikaten şirindi. Onun için Caroline de iç çekip, gülmekte hiç bir güçlük çekmedi. «Ah, ne şeker!»

Mary Agnes, «Kime benziyor dersiniz?» diye sordu.

«— «Kim?»

«— «Çocuk tabii. Kim olacak?»

Caroline, «Sana benziyor zannederim,» dedi. Çocuğun neye benzediğini çoktan unutmuştu.

«— «Sahi mi? Bu hoşuma gitti işte. Zira herkes onun Bill'in babasına benzediğine kani. Sen Bill'in babasını tanımazsın. Oğlum hakikaten ona benziyor. Yalnız gözleri başka. O benim gözlerimi almış.»

Caroline, «Ben de onu kasetmişim,» diye cevap verdi.

«— «Resimleri gidip April'e de göstereceğim. Herhalde oğlumu görmeye o da can atıyor. April nerede? Onu bir türlü bulamadım.»

«— «Hollin ucundaki oda. Onun da kendi odası var şimdi. Terfi etti, reklâm işleriyle uğraşıyor.»

«— «Ya, buna memnun oldum.»

«— «Bir kaç kitap ister misin?»

Mary Agnes, «Kitap mı?» dedi. «İyi kitaplar var mı?»

Caroline etajeri işaret etti. «Beğendiklerini al.»

Mary Agnes yerinden kimildamadan kitaplara şöyle bir göz attı. «Kalsın, kalsın... Teşekkür ederim. Yakında görüşürüz. Şimdilik Allaha ısmarladık.»

Caroline, «Güle, güle,» dedi. «Çocuğun resimlerini gösterdiğin için teşekkür ederim.»

«— «Bir şey değil!»

Mary Agnes, April'i bulmak için muzaferane bir tavırla holden ilerlerken, Caroline da rahat bir nefes aldı. Zira yapacak bir sürü işi vardı. Sonra genç kız, kalbinin hasetle dolu olduğunu farketti. Mary Agnes bu akşam ne yapacağını biliyordu. Kocasına ve çocuğuna yanna, evine gidecekti. Boş bir apartmanı gidip telefonun çalmasını bekliyecek, gramofona bir iki plâk koyup, kediyi doyurduktan sonra yemek pişirmekten vazgeçip bir

sandviçle karnını doyurmuyacaktı. Belki, düşündüğü takdirde Mary Agnes'de kısa bir an için Caroline'i kıskanacaktı. Çünkü genç kıza öyle yemeğini meşhur bir muharrirle Moriartyde yiyecek, Cuma günü de Mary Agnes'in en sevdiği sinema yıldızını görecek. Belki de Mary Agnes kocasına, «Şu Caroline de çok şanslı» diyecekti. «O kadar enteresan bir işi şar ki.» Hatta belki de kocasına dönerek soracaktı da. «Canını sıkıyorum ya sevgilim?»

Bunu sormasına rağmen de kocasının canını sıkmadığını pekâlâ bilecekti. Kocası ise böyle bir şeyi aklından hiç geçirmeyecekti. Sık-mak mı? Kalbinin yansı olan sevgili karısı onun canını nasıl sıkırdı? Karısı can sıkıcı olur muydu hiç? Hayat sıkıcı mıydı? Nefes almak ıdını sıkar mıydı? Ya sükunet ve istikbal ümidi?

Caroline, «Paul'la evlenirsem ben de bütün bunlara mâlik olabilirim,» diye düşündü. Fakat bunu yapamıyacağını biliyordu. O Mary Agnes değildi, hiçbir zaman da olmamıştı. Bunun sebebi artık herşeyi kolayca beğenmemesi miydi? Yoksa âşık olmadığı için mi böyle düşünüyordu? O iyi, müşfik ve hoştu. Fakat nedense Caroline kendisini bir türlü sevmemişti. Paulun bundan haberi yoktu ama, bu fikir Caroline'i rahatsız ediyordu. «John Cassaro ile konuşacağım.» Bu düşünce kalbinin on sekizindeki bir kızın gibi çarpmasına sebep olmaktaydı. Caroline de ta o yaşındandır beri Cassaro'ya hayrandı. Fakat cuma günü onunla toy bir genç kız olarak değil de, Yazı İşleri Müdürü ve bir kadın olarak karşılaşacaktı. Artık Cassaro'nun alâkasını çekecek yaşıydı. Aktör de onun alâkasını çekmeyecek kadar yaşlı değildi.

Belki bu da bir hayaldi, mektep talebesiyken kurduklarından daha realistçe bir hayal... Fakat elinde değildi Caroline'in, hayal kurup duruyordu. Sabah onbir buçukta Cassaro'nun otelindeki daireesine gidecekti. Caroline akşam üzerini tercih ederdi. Kokteyl saati şahsî münasbetler kurmak için daha minasipti. Fakat sabahın onbir buçuğu da muhakkak ki onu hiç görmemekten daha iyiydi.

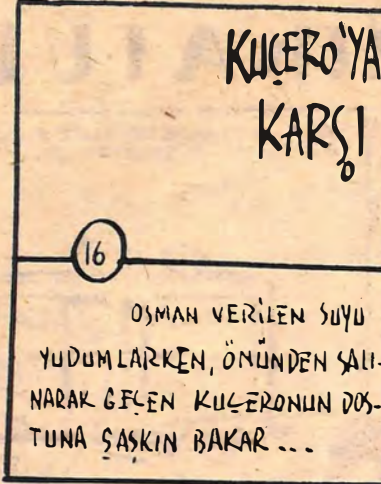
Çarşamba günü saat üçte Caroline, yemekten dönen Mr. Shalimar'ın holden Miss Farrow'la kola geçtiğini gördü. Miss Farrow California güneşinden iyice yanmış, bunu gösterebilmek için de kolsuz siyah bir keten elbise giymişti. Kolunda bir sürü sallantılı bilezik vardı. Yine sıkı. Şık, zarif ve biraz da endişeli. Bürosunun kapısında duran Caroline'in önünden geçen genç kıza baktı, fakat onu tanıyamazlıktan gelerek selâm bile vermedi. Caroline, «New York'a geri gelmiş,» diye düşündü. «Neden acaba? İlahallah burayı ziyaret ediyordur da bütün bütün gelmez. O vakken çok rahattık.» Yarım saat sonra Mr. Shalimar Caroline'i odasına çağırttı.

Ellerini masasının üstünde kavuşturarak, «Oturun Miss Bender,» dedi ve «İşler nasıl bakalım, Miss Bender?» diye ilâve etti.

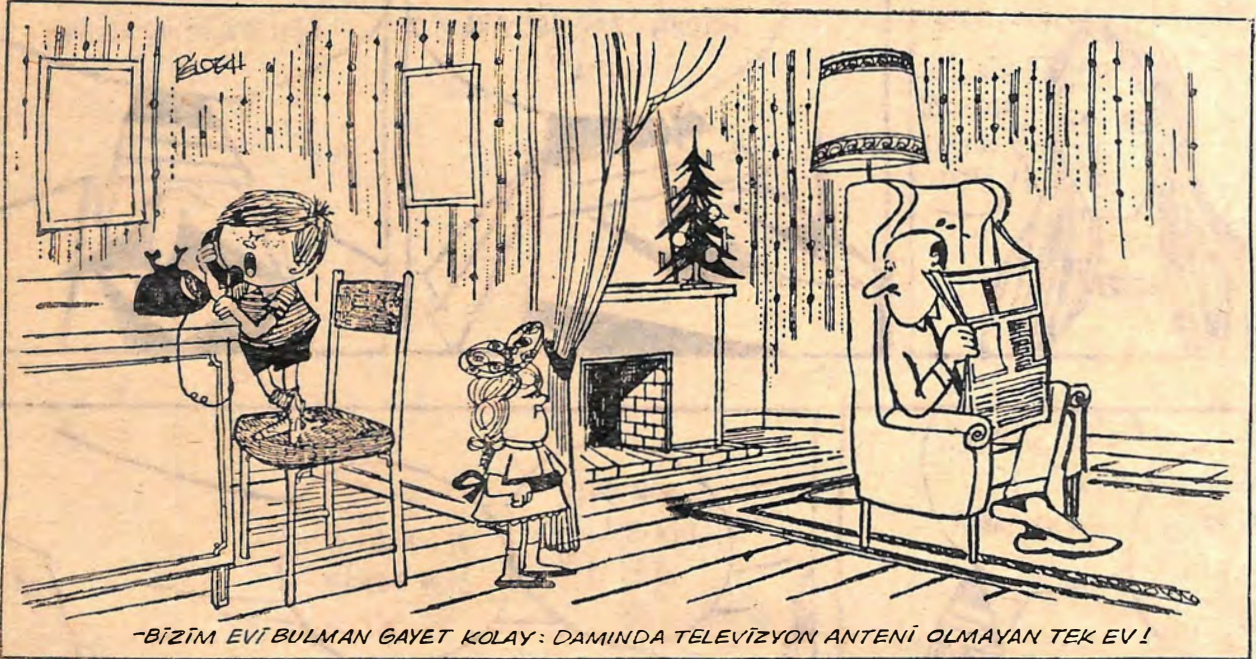
Caroline tebessüm ederek, «İyi,» diye cevap verdi.

«— «Memnunsunuz demek?»

(Devamı var)

dünya KARİKATÜRLERİ

1963 YILININ BİRİNCİ ÇEKİLİŞİNDE

10 APARTMAN DAİRESİ

1 adet 100.000 lira • 1 adet 50.000 lira
ayrıca

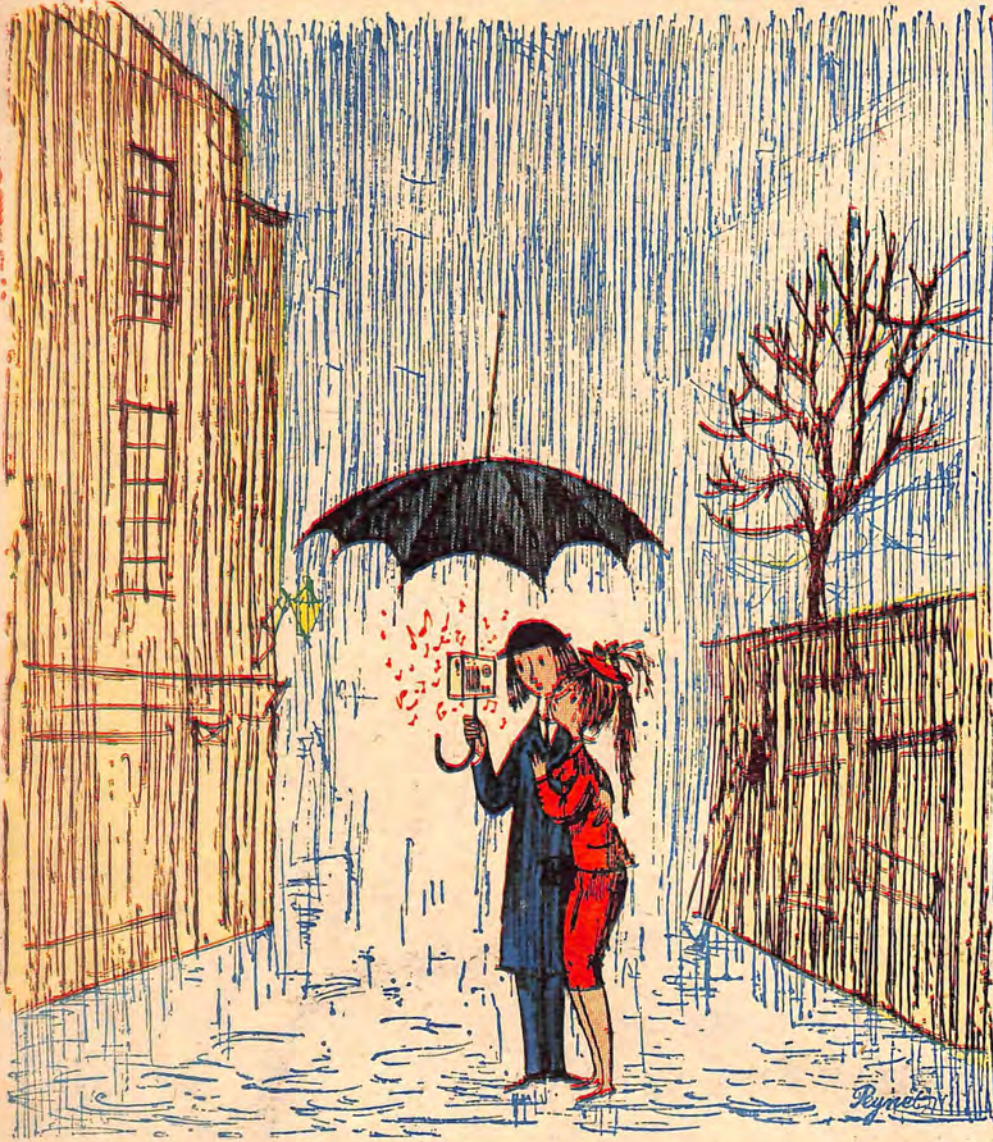
450.000 Liralık çeşitli para ikramiyeleri

Son para yatırma: 12-2-1963

Çekiliş: 21-4-1963

YAPI ve KREDİ
BANKASI

AKHABA

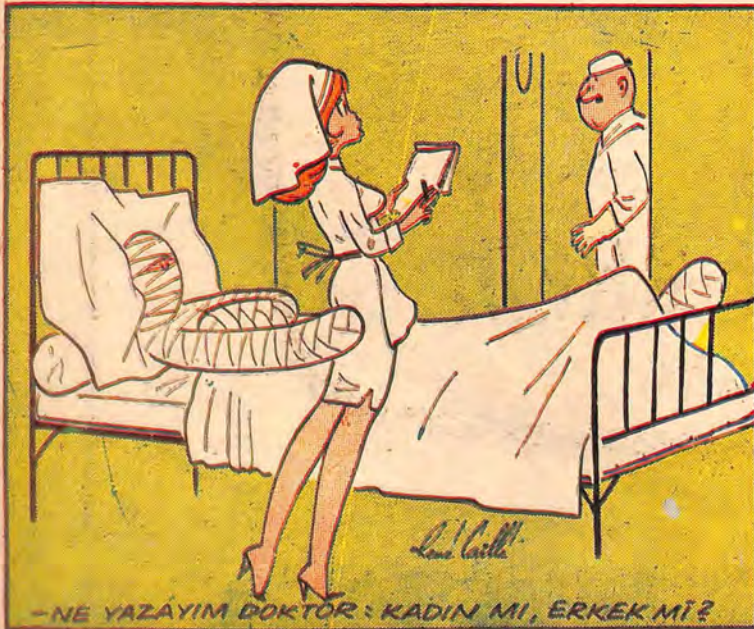
RADYO - BENİM GÜZEL MANOLYAM...

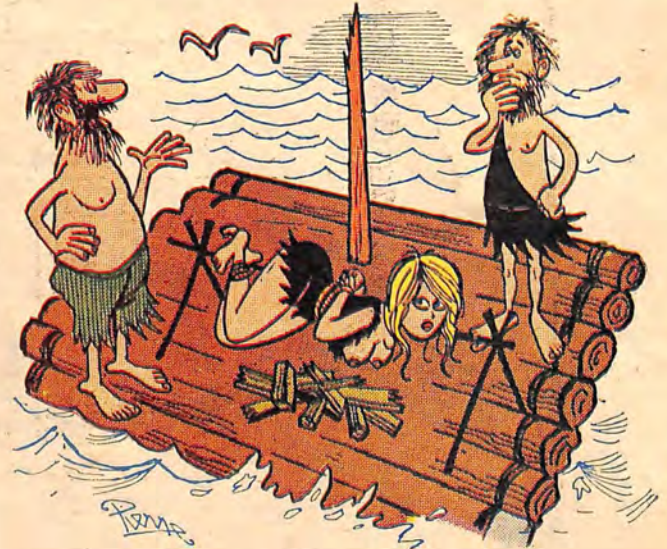
-KÜÇÜK BEYE TIP DERSİNDE YARDIM EDİYORUM SADECE...

-1897 DENBERİ BU KADAR GÜZEL BİR DANS ETMEMİŞTİM...

-NE YAZAYIM DOKTOR: KADIN MI, ERKEK Mİ?

-BEN BUNU PİŞİRMekten VAZGEÇTİM, ÇİĞ ÇİĞ YİYECEĞİM !..